

2015 m. gegužės 8 d., penktadienis

Nr. 18 (1124) Kaina 0,81 Eur / 2,80 Lt

D a i l é | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

2

Po festivalio „Kaunas Jazz 2015“

3

Kornelijos Kalinauskaitės 90-mečiui

5

Nauja šokio profesionalų karta

6

In memoriam Remigijui Pačėsai

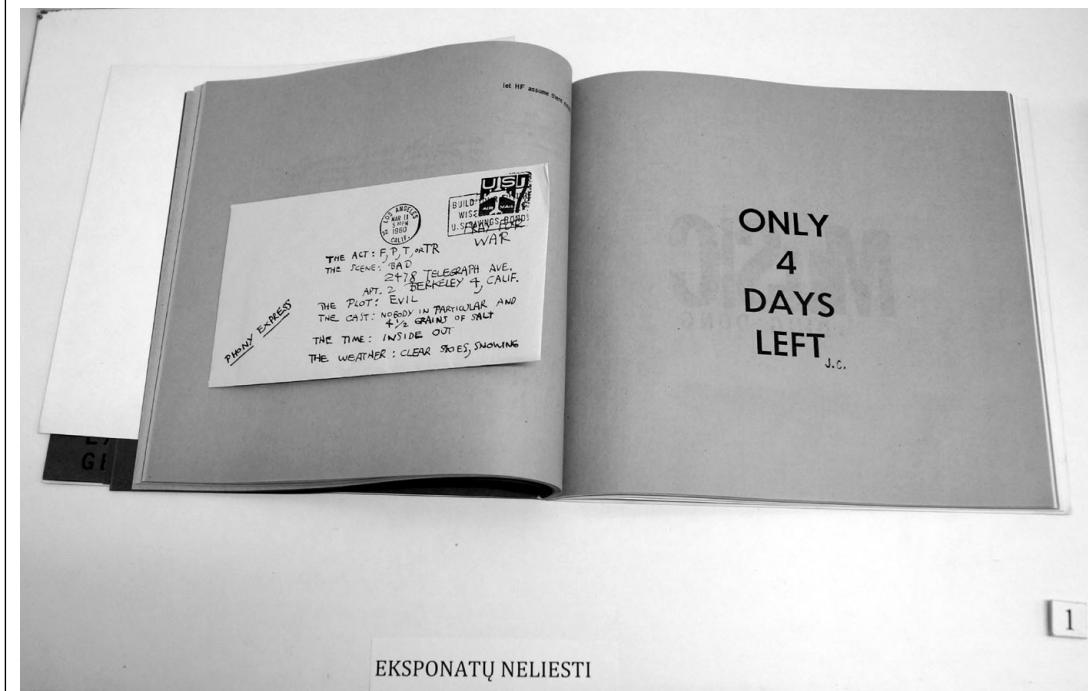

8

Pokalbis su Sergejumi Puskepaliu

9

Nauji filmai – „Adelainos amžius“

EKSPOZICIJŲ NELIESTI

„Fluxus is Fun, Fun is Fluxus“ ekspozicijos fragmentas

K. RIMKUTĖS NUOTR.

Lavonai, kyšantys mums iš burnų

Apie „Fluxus is Fun, Fun is Fluxus“ renginius Kaune

Karolina Rimkutė

Labai ilgai galvojau, kaip apibūdinti „Fluxus is Fun, Fun is Fluxus“ parodą ir ją lydinčius renginius Kaune, galerijoje „101“. Sužinojusi, kad visus tris įvykius kuruoja net aštuonios Vytauto Didžiojo universiteto meno kuratorystės programos magistrantės, tikėjausi pamatyti tokią Fluxus parodą, kokios dar ilgai nepamiršiu. Na, ko gero, ilgai ir ne-pamiršiu, tačiau tai jokiu būdu neišreškia, jog ji mane nudžugino.

Tiesa, paroda ir ją lydėjė renginiai buvo labai informatyvūs – jie buvo žmonių, nieko negirdėjusių apie Fluxus judėjimą, tai iš parodos jie išėjo jau nebogai nusimanydami. Pateikiama daug duomenų apie Fluxus atsiradimą, garsiausius menininkus, išsamiai aprašyti kai kurie kūriniai (net tie, kurie nebuvę eksponuojami), minimos žymesnių lietuvių menininkų nuomonės, o kur dar diskusija su žymiais intelek-

tualais ir olimpiada, suteikianti galimybę geriau pajusti Fluxus dvasią. Tačiau man trūko rimtumo tuose tekstuose ant parodos salės sienų. Toks jausmas, kad kuratoriės pačios į Fluxus žiūri paviršutiniškai – à la viskas dėl juoko ir linksmybių, kaip pačios rašo: „Instrukcija gyventi linksmai“. Nieku gyvu nedrįščiau pristatyti Fluxus kaip pasilinksminimui skirto meno, tuo labiau turint mintyje, kokie aplinkoje Fluxus atsirado, kaip griežtai Jurgis Mačiūnas iš Fluxus menininkų sąrašo braukydavo jam nepriskiusis asmenis, kokie revoliucingi buvo judėjimo užmojai... Žinoma, daugelius Fluxus kūrinių yra smagūs, pavyzdžiui, Yoko Ono „Šypsenu dėžutės“, tačiau net jos turi gilesnę mintį nei juokai. Rimtumą fliksistų „išdai-gose“ pabrėžia Henry Flynto fotografija „Šalin meną“ ar parodoje nebuvęs J. Mačiūno kūrinių „JAV pralenkia visus genocido rekor-dus!“. „Instrukcijos gyventi links-

mai“ dar labiau nesuprantu atpažinusi Jono Meko filmą „Brigada“ (tarp kitų, ką jis veikia Fluxus parodoje?), kuriame vaizduojami įvykių anaipoltol nėra linksmi.

Kuratoriės siekė ne tik sudominti lankytojus informatyvumu, bet ir realizuoti J. Mačiūno „Fluxmanifesto Fluxpasilinksminimui“ teiginį, jog bet kas gali būti menas ir bet kas gali kurti meną. Tai puikiai iliustravo jų pačių sugalvotos pramogos, tokios kaip piešimas ant „JKI“ parduotuvės degtukų dėžučių, aptrauktų baltu popieriumi. Dėžutės buvo eksponuojamos ant staliuko salės kampe kaip Fluxus meno dalis.

Organizatorės taip pat siūlė atlikti vieną partitūrą iš 16 pateiktų saraše, nufilmuoti arba nufotografuoti įvykių ir pasidalinti ant parodos sienos feisbuke, tačiau niekas to neatliko. Tiesa, siūlomas partitūros buvo tikrai lengvos. Mielai prasmingai

NUKELTA | 7 PSL.

Daug ar mažai?

Po festivalio „Kaunas Jazz 2015“

Algirdas Klovė

Buvau paklaustas: 25 metai džiazo festivaliu – tai daug ar mažai? Čia pat ir pagalvojau, kad žmogui tai, matyt, tik sąmoningo gyvenimo pradžia, o renginiui? Juk žinome pasauliję esant ilgaamžių ne tik žmonių, bet ir festivalių, konkursų, kolektyvų. Na, ir pats džiazas dar nėra labai senas, tačiau koks jis yvairus, spalvingas, daugiaplanis, daugabriaunis. Tai, matyt, ir 25-erių „Kaunas Jazz“ yra vis atsinaujinančios, besikeičiantis, tačiau tvirtėjantis ir solidėjantis. Čia visuomet surasi ir džiazo madų šou, ir vaikų piešinių aikštę, ir kariliono koncertą, ir žydiškos muzikos Kauno sinagogoje, ir sakralinio džiazo šaltinių Šv. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčioje, ir parodų, ir džiazo gatvę, ir dar daug gražų dalykų. Festivalis tiesiog veržtė veržiasi į visuomenę, tokiai būdu didindamas „užkrėstijų“ džiazu skaičių. Daugėja nemokamų koncertų, platėja erdvė jauniesiems Lietuvos muzikantams, demokratikėja pati muzika. Tačiau bet kuriuo atveju išprasti koncertai salče lieka, ir jie vis dėlto yra svarbiausiai. Šiemet organizatoriai pristatė penkias gana ryškias džiazo žvaigždes, iš kurių trys jau lankėsi festivalyje anksčiau.

Lietuvoje dar negirdėtas, šiuo metu populiarusias Lenkijos džiazo pianistas Włodek Pawlikas – pirmasis iš lenkų džiazo muzikantu, gavęs tą visų išsvajotą „Grammy“ statulėlę, – sakosi mėstantis ausimis. Tai tikrai puikus muzikantas, pelnytai gavęs tokį apdovanojimą. Kitas, mums dar negirdėtas muzikas, trimitininkas iš Vokietijos Tilas Brönnheris šiemet buvo apdova-

notas festivalio „Kaunas Jazz“ prizu (autorius – Mindaugas Juodis). Tai ne tik puikus muzikantas, kompozitorius, suteikęs publikai didžiulį malonumą, bet ir fotografas. Labai įdomus koncertas vyko Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčioje, kurioje išgirdome dar du muzikantus iš Lenkijos: trimitininką Macieją Fortuną ir klavišininką Dariuszą Dobroszczyką. Tai ne tik atlikėjai, bet ir kūrėjai gyvybės dienos proga pademonstravę Kauno visuomenei visiškai naują savo programą – ją atliko pirmą kartą. Tai viduramžių Lenkijos religiniemis giesmėmis paremtos kompozicijos, kuriose ypač patraukia labai aiški forma, rišlios ir protengos improvizacijos, įdomi, su viduramžių muzika susijusi harmonija ir, žinoma, jaunatiškas entuziasmas bei profesionalumas. Net ir pakankamai modernioje muzikoje buvo juntamas gilius sakralumas. Kauno sinagogoje girdėjome taip pat labai jaunus muzikus iš Izraelio. Grupės „The Alexpected“ lyderis, dvidešimtmmetis saksofonininkas Alexanderis Levinas džiazą groja nuo vaikystės; jis atliko didžiulę, sudėtingą solo kompoziciją. Jaunesniems jo kolegomis dar reikės labai daug padirbėti, kol galės tapti lygiaverčiais partneriais savo vadovui.

Na ir dabar tie trys, ant kurių, lygiant trijų dramblų, laikėsi šis festivalis. Vieną jų, Heinzą Affolterį, Lietuvoje pirmą kartą išgirdome pirmajame „Kaunas Jazz“ festivalyje prieš dvidešimt penkerius metus. Tada tai buvo tiesiog stebuklas. Išsiminė garso kokybę, kokios tuo mete nebuvome girdėję, muzikos naturalumas, labai rimtas požiūris į kūrybą ir apskritai į muziką. Po to jis labai pamėgo Lietuvą, šaltibarščius, dar ne kartą lankėsi mūsų ša-

Gregory Porter

Heinz Affolter

D. KLOVIENĖS NUOTRAUKOS

lyje, Nidoje nufilmavo klipą savo dainai ir prisimena, kaip buvo vežiojamas žiguliukais. Viskas keičiasi, ne tik žiguliukų beveik nebéra, bet ir Heinzų muzika kiek kitokia, jo muzikinių partnerių kiti. Šiemet jis į sceną žengė su būsininku Beatu Ramseieriu ir būgnininku Charlie Weibeli. Tai puikiai vienas kitą jaučiantys muzikantai, kuriems, matyt, patinka Affolterio kompozicijos ir muzikavimas. O jis ir šiam dienam tikrai virtuošas, labai jautrus ir paslankus gitaros meistras. Man jo koncerto teko klausytis Birštonto kultūros rūmų salėje, o po to ne-trumpai pabendrauti su šiuo puikiu menininku ir prisiminti daug gražių epizodų iš ankstyvių susitikimų. Heinzas myli ne tik muziką, bet ir jūrą bei jos gelmes, mėgsta nardytis, todėl jo muzikoje gausu kompozicijų apie delfinus, koralus, vandens sroves, žuvis ir dar daug visokių temų. Muzikine prasme čia gali rasti džiazo, folk, funk, fusion, latina, pop muzikos elementų. Šiemet jam dar buvo įteiktos „auksinės festivalio s-

sagos“ – firmos „Volfas Engelman“ prizas. Beje, specialusis, auksinis festivalio „Kaunas Jazz“ ženklelis buvo įteiktas žurnalistui Ramūnui Zilniui už nuopelnus festivaliui.

Kitas jau anksčiau Lietuvoje apsilankęs menininkas, taip pat „Grammy“ statulėlės savininkas, ga-vej ir mūsų festivalio apdovanojimą, džiazo vokalistas Gregory Porteris, šiemet į Kauno „Žalgirio“ areną atvyko drauge su puikių instrumentininkų grupe. Tai saksofono virtuozas Yosuke Sato, išradinges pianistas Chipas Crawfordas, boso meistras Aaronas Jamesas ir būgnininkas Emanuelis Harroldas. Sunku būtų kalbėti apie Porterio atliekamos muzikos stilistiką, nes čia galima išgirsti ir vieną kitą džiazo standartą, ir populiariosios muzikos temą, ir gospel, spiričielių, ir naujų autorinių kompozicijų. Jo gražus balsas ir skamba nuostabiausiai būtent apačioje, neprickaištinga balso valdymo technika ir jausmingas, nuoširdus dainavimas leidžia tiesiog mėgautis atliekamomis dainomis.

Beje, ne manęs vieno klausė apie tuos 25 metus. Daug ar mažai? Ir vis dėlto man atrodo, kad jeigu per tuos metus tiek daug yra īvykė, tiek daug puikių atlikėjų grojo scenoje, taip miela kasmet susitikti ir pasikalbėti, padiskutuoti, pasiklausyti muzikos, tai turbūt nei daug, nei mažai – tiek, tiek reikia.

mis, negalvojant apie jų stilistiką.

Ir trečiasis mums jau anksčiau matytas bei girdėtas kolektivas – „Naturaly 7“. Kai esi jau girdėjės atlikėjų, nori nenori imi lyginti, kaip jis patiko tada ir dabar. Ir taip dauriau ne aš vienas. Daugybė žiūrovų bandė prisiminti, ką ir kaip ši grupė dainavo prieš dvejus metus „Žalgirio“ arenaje Kaune, o dabar Vilniuje. Pati programa man labiau patiko tada, nes girdėjome ir pui-kių džiazo standartų aranžuočių, ir gerai žinomų gospelų, dainų, o štai šiemet viskas buvo labai orientuota į ritmenbliuozu stilistiką. Prisiapažinsiu, nesu didelis šios muzikos mėgėjas, bet niekaip negalėjau nesižavėti vokalone technika, energija ir profesionalumu, kuris trykštė trysko iš dainininkų. Šis vokalistų septynetas eina išskirtiniu balso galimių demontravimo keliu. Absoliučiai visi garsai, kuriuos girdime grupės įrašuose ir koncertuose, išgaunami tik žmogaus balsu. Nors dažnai tuo sunku patikėti – klausantis atrodo, kad skamba elektrinė gitara, būgnas, trombonas, trimitas ir kiti instrumentai. Tai daroma taip tobulai, kad nematydamas atlikėjų negalėtum patikėti, kad scenoje nėra instrumentų, kad šie vyrai visas instrumentines partijas atlieka balsais. Puikus vokalas ir šiltas bendravimas su publika koncertuose žiūrovų dėmesį priklauso nuo pirmos iki pastinės akimirkos.

Beje, ne manęs vieno klausė apie tuos 25 metus. Daug ar mažai? Ir vis dėlto man atrodo, kad jeigu per tuos metus tiek daug yra īvykė, tiek daug puikių atlikėjų grojo scenoje, taip miela kasmet susitikti ir pasikalbėti, padiskutuoti, pasiklausyti muzikos, tai turbūt nei daug, nei mažai – tiek, tiek reikia.

Perrékti tylą

Pokalbis su teatro debiutų festivalio „Tilos!“ meno vadove Gabriele Tuminaitė

Gegužės 12–18 d. Vilniuje vyks tarptautinis teatro debiutų festivalis „Tilos!“. Jau septintus metus festivalis bando į teatrą pritraukti naujų, ambicingų ir drąsų scenos menų kūrėjų bei žiūrovų kartą. Į keletą klausimų atsakė festivalio „Tilos!“ meno vadovė, režisierė Gabrielė Tuminaitė.

Nuo ko prasidėjo, kaip kito „Tilos!“ festivalis?

Tiek techniškai, tiek tematiškai festivalis keitėsi visus septynis metus. Jo turinį keitė kiekviena nauja karta, bet visuomet išlikdavo maišto, konflikto temos, jos skamba ir šiaisiai metais. Be to, kasmet jaučiamas jaunuų kūrėjų poreikis prisistatyti profesionalioje erdvėje ir susitikti su tikra, ne vien akademine publika.

Ar apskritai būtų atsirađę šis festivalis, jeigu ne jūsų kurso

fenomenas? Ar pradžią tokio tipo festivaliu gali duoti vieną žmogus, ar tai vis dėlto grupinės idėjos rezultatas?

Impulsą gali duoti ir vienias žmogus, bet mūsų buvo visa grupė. Turejome 13 spektaklių.

Ir jie tapo festivalio programos sukūrimo pagrindu?

Taip, pamatę savo diplominių repertuarų supratome, kad turime pagrindo prisistatyti vienai, norėjome parodyti savo darbus draugams, artimiesiems išskelbti apie save žinią. Norėjome, kad mūsų darbai būtų prieinami. Kadangi to Lietuvos muzikos ir teatro akademijos planuose nebuvuo, pasirinkome festivalio formatą. Pirmiausia iškilo papildomo finansavimo klausimas: norėjome dirbtis su teatro dailininkais, pasikviesti scenografus, turėti gerą techninę aptarnavimą, profesionalias erdves.

Per septynerius metus atsirado šiokia tokia konkurencija, tarkim, LMTA organizuojami festivaliai. Kaip tu juos vertini, ar tai yra rimta konkurencija, ar tik kiek dirbtinis bandymas forsuoti akademinius procesus, vykstančius pačioje LMTA?

Manau, kiekvienas tokis judesys yra labai reikalingas ir festivaliai vienas kitam neturėtų trukdyti. Be to, smagu, kad yra įvairesni formatai, kad suprantama, jog galima lyg ir tokiai pačią idėja turinti festivalių surengti kitaip. Mūsų publika, galima sakyti, yra ta pati. Iš tiesų, mūsų naštą palengvino nesenai atsiradę maratonas „PIN diena“. Mes nenorėjome būti cenzoriai ir todėl rodydavome visus pasiprašiusius, karta net nebaigtus, tik eskizinius spektaklių variantus. O paskutinius dvejus metus stengiamės daryti rimtą atranką. Tai nėra lengva, todėl ir vėliau tobulinsim šią sistemą. Šis

Gabriele Tuminaitė

metais dėl dalyvių su LMTA tarėmės iš anksto, tad pavyko atrinkti labai rimtų, ryškių darbų. Taigi festivaliai „PIN diena“ ir „Tilos!“ turi savo atskiras paskirtis ir užduotis.

Kokie festivalio ateities planai? Ar

numanote, kaip „Tilos!“ atrodys po kelerių metų?

Kiekvienais metais sukasi vis tas

pats klausimas – kur festivaliu ju-dėti toliau. Jau rašėm parašą ir ti-

Atvėrė kelius

Profesorė Kornelija Kalinauskaitė švenčia 90-metį

Vita Česnulevičiūtė

Kornelija Kalinauskaitė – legendinio Lietuvos kvarteto smuikininkė, griežusi tame nuo 1946 iki 1981 metų. Lietuvos kvarteto laimėjimai Budapešte (1959) ir Lježo (1964) tarptautiniuose konkursuose garsiavo ne tik Lietuvos vardu, bet ir pažymėjo kvartetinės muzikos tradicijos Lietuvoje pradžią. Dar 1943 m. pradėjusi aktyviai koncertuoti kaip solistė, K. Kalinauskaitė šią veiklą tęsė beveik penkiasdešimt metų. Su vyru, altininku Jurgiu Fledžinsku vienuolika metų rengė ciklą „XVII–XVIII a. smuikininkų virtuozių muzika“, griežę duetas smuikui ir altui, muzikavo su kitaip atlikėjais fortepijoniniuose trio, kvartetuose, kvintetuose, išraše plokšteliu, apie 300 kūrių radijuje, bendradarbiavo su žymiaisiais to meto muzikais.

Stingant lietuviškų pjesių smuikui, K. Kalinauskaitė prikėlė iš užmaršties bei pritaikė šiam instrumentui retai atliekamas J. Naujalių, M.K. Čiurlionio, J. Karnavičiaus, J. Grudžio, S. Šimkaus, J. Pakalnio pjeses. „Man labai patikdavo „atristi“ nežinomus, retai grojamus ar naujus kūriinius, – kalba profesorė. – Jais mėgdavau pajairinti ir studentų repertuarą kamerinio ansamblio klasėje. Tai tarsi stebuklas, kai nuskamba, pradeda lietus iki šiol negirdėta muzika. Natos – negyvi ženklai, kuriuos atlikėjas savo fantazija ir išradigumu turi atgaivinti. Kiekvienas atliekamas kūrinys privalo būti charakteringas, išsiųmonintas, atvertas dviasiukai. Kiekvienas episodas turi sukelti tam tikrą dvasinę būseną.“ Šias mintis profesorė perdavė ir savo studentams. K. Kalinauskaitė Vilniaus konservatorijoje 1945 m. baigė Stanislovo Špinalskio fortepijono, o 1948 m. – Jakovo Targons-

kio smuiko klases. Toks išskirtinis pianistės ir smuikininkės išsilavinimas – ideali galimybė kameriniam ansambluje atskleisti abiejų specialybų žinias. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje K. Kalinauskaitė iki 1994 m. dėstė kamerinį ansamblij. Iki šiol profesorė konsultuoja studentus, dalyvauja egzaminų ir konkursų vertinimo komisijoje. Už išskirtinius nuopelnus Lietuvos muzikinei kultūrai ji apdovanota LTSR valstybine premija (1965 m.) bei Gedimino V laipsnio ordinu (1999 m.). Už ilgametę, aktyvią ir produktyvią pedagoginę veiklą 2014 m. K. Kalinauskaitė buvo suteiktas LMTA profesoriaus emerito vardas.

Jau primirštas legendinio Lietuvos kvarteto istorijos akimirkas praskleidžia Kornelijos Kalinauskaitės pasakojimas, kurio fragmentą patikiame skaitytojams.

Po karo tuomečiam kultūros ministrui Juozui Banaičiui kilo mintis į Lietuvą pakvesti smuikininką Jakovą Targonskį ir violončelininką Levą Seidelį. Targonskis buvo išpareigotas suburti lietuvišką styginių kvartetą. 1946 m. jis man pasiūlė groti antruoju smuiku, o Jurgi Fledžinskai prikalbino griežti altu. Pradėjome neturėdami tam reikalingų īgūdžių, muzikavimo patirties, bet buvome jauni ir kupini entuziazmo. Pamažu, metodiškai, Targonskis mus supažindino su kvartetinio grojimo specifika. Fledžinskis ir aš kvartete grojome 35 metus – buvome kvarteto branduolys. Violončelininkai keitėsi net penkis kartus.

Koncertuoti filharmoniją mūsišdavavo į kaimus, mažus miestelius. Kad publikai būtų įdomiai, pakviesdavo dainininką. Su mumis koncertavo Vladimiras Rubackis, Nona

Nikejeva, Elena Čiudakova, Aldona Repšytė, Kipras Petruskas. Keliomés buvo sunkios. Traukiniai ir autobusai pagal grafiką nevažiuodavo, tad naktimis sėdėdavome stotyje, nemiegote, kaip benamai. Dažniausiai publiką kvarteto muziką išgirdavo pirmą kartą. Norėdamas sudominti, Fledžinskas prieš koncertus pasakodavo apie kickvinę kūrinį, kompozitorius, įdomius įvykius.

Prabėgo ketveri ar penkeri metai, ir mes nusprendėme išbandyti jėgas Maskvoje, kvartetą atrankoje į konkursą Prahoje. Pirmas blynas prisivilo – grojome tik pirmame turė. Bet šis bandymas nulėmė tolesnį mūsų pasiryžimą. Po konkurso pajutome Beethoveno kvarteto antrojo smuiko, profesoriaus Vasilius Širinskio globą. Jis mums parodė vertinimo komisijos pastabas. Reikšmingiausia mums atrodė Davido Oistrachio nuomonė: „Ansamblis geras, bet šiurkščiai griežia.“ Privilejome keisti grojimo manierą. Mums pagelbėjo violončelininkas Sergejus Aslamazianas – Komitas kvarteto dalyvis ir siela. Kai šis kvartetas koncertavo Lietuvoje, mes susižavėjome jo skambesi, jie grojome labai minkštai, jautėsi balsų, dinaminio alsavimo, spalvų susiliejimas. Dėl Aslamaziano įtakos mūsų grojimas igavo minkštą skambesį ir tų subtilių interpretaciją, kurios vėliau taip žavėjo klausytojus.

Po ilgo darbo, 1958 m. Maskvoje buvo paskelbtą atranką į tarptautinį Haydno konkursą Budapešte. Į Maskvą vykome jau pasikeitę. Muzikologė Marina Sabinina rašė, jog Maskvoje įvyko netikėčiausias dalykas. Atrankoje laimėjome pirmą vietą, nors dalyvavo visi tuometės Sovietų Sajungos kvartetai. Kai grįžome į Maskvos Filharmoniją mu-

Lietuvos kvartetas (iš kairės: J. Fledžinskas, K. Kalinauskaitė, E. Paulauskas, M. Šenderovas) po koncerto Maskvoje 1949 m.

NUOTRAUKA IŠ ASMENINIO ARCHYVO

mis ēmė didžiuotis – mes turime kvartetą! Vyriausybė skyrė pinigų, kad išsigytume naujus instrumentus, net kelialapius į Palangą gavome, kad galėtume be rūpesčių rengtis konkursui. Beje, ta vasara buvo labai karšta, Palanga pilna žmonių, tad repetuoti nebuvavo lengva: grojome saulės nutwicksto lauko scenoje, atsinešdavome po dubenį šalto vandens, įmerkdavome kojas ir grodavome. Per tris mėnesius turėjome parengti tris Haydno kvartetus, Schuberto „Mirtis ir mergelė“, Bartóko 6-ąjį, Šostakovičiaus 1-ąjį kvartetus. Tokia programa reikalaudo milžiniško darbo.

Konkursas vyko Ferencio Lisztos konservatorijoje. Pirmajame ture mūsų pasisekė – jautėme tai ir iš publikos sveikinimų. Vienas vokiečių profesorius susižavėjė sakė, kad taip atliekamo Schuberto dar néra girdėjės. Tačiau profesorius Ciganovas buvo susirūpinęs, kad mes „vos vos patekome į antrą turą“. Jis nujautė dažnai konkursuose pasitaikančią avantiūrą. Vertinama buvo slaptu balsavimui. Ciganovas pareikalavo viešai peržiūrėti biuletenus. Daugumai mums rašė dešimt, buvo du devintukai, o čekų atstovas parašė nulį. Kai į jį nukrypo visų žvilgsnių, jis išbalo, paraudo, o paklaustas kodėl, atsakė: „Atsiprašau, pamiršau prirašyti vienetą.“ Iš tiesų tokiu būdu jis norejo „prastumti“ savajį kvartetą. Tame konkurse Maskvos kvartetas gavo pirmąją, o mes – antrąją vietą. Bet didžiausią moralinį atpildą patyrėme baigiamajame koncernte. Mums pagrojus Šostakovičių, publika nesiliovė plojusi. Po mūsų turėjės pasirodyti Maskvos kvartetas negalėjo eiti į sceną. Salės direktorius turėjo nuraminti klausytojus.

Budapešte patyriaus ir dar vieną netikėtumą. Tuo metu, kai vyko konkursas, gastrolių į Budapešto operą buvo atvykusi Maskvos muzikinio teatro dainininkė Larisa Avdejeva, o su Filharmonijos simfoniniu orkestru skambino įžymusis Emilio Gilelsas. Konkursui pasibai-

ATKELTA IŠ 2 PSL.

ri Rygos festivaliai, ir patiemis gasto roliuoti tame Baltijos kelyje.

Todėl šiu metų „Tylos!“ festivalis baigiamas Vido Barceikio vizionierišku spektakliu „Euro Vizija“. Tikimės, kad Kultūros ministerija atkreips į mus dėmesį ir mes kartu su Latvijos nacionaliniu teatru galėsime iniciuoti tą iš tikrujų aktyvų ir realų bendradarbiavimą, tikruosis meno mainus.

Šiais metais dar pristatomė Italų bei rusų premjeras. „Tylos!“ atidaryme gegužės 12 d. teatro maištinkų iš Romos spektakliu „La Merda“. Gegužės 17 d. vienos stipriausiai Rusijoje B. Ščukino teatrinių mokyklos diplomantai pristatys spektaklį „Karalius miršta“ pagal E. Ionesco pjesę. Labai norėčiau, kad galėtumėte pamatyti jaunu Lenkijos kūrėjų, nes jie turi ir stiprią mokyklą, ir stiprią tradiciją, ir šiuolaikišką teatro suvokimą.

Kaip tarptautinis aspektas keitė patį festivalį? Juk buvo galima apsiriboti vietinėmis problemomis, talentais ir gilinti nacionalinę temą.

Lietuva Europos Sajungoje yra

ne pirmus metus, bet vis dar jaučiamas labai didelis tarptautinių, meniškai stiprių projektų bendradarbiavimo trūkumas. Mes visi mokame užsienio kalbų, bendraujame, socialiniuose tinkluose lengva susitikti. Inicijuoti naujų tarptautinių projekta, spektaklių turėtų būti įprasta. Norėčiau, kad Czesław Miłoszo aprašytas daugiakultūrinis, nuolat atvykstančių ir išvykstančių jaunų menininkų miestas Vilnius taptų realybe.

Gal galėtum apibūdinti jaunąją kartą, šiais metais festivali „Tylos!“ šturmuojančius debiutantus?

Jaunoji karta yra gerai prisitaikiusi prie gančiotinai netvarkingos sistemos. Jie žino, kad nickas už juos nieko nepadarys. Jie renkasi visokias eksperimentines erdvės, nelaukia, negaišta laiko, o kaupia patirtį. Eina į susitikimą su žūrovais drąsiai ir užtikrintai. Jie, nelaukdami diplomo, rodo spektaklius jau būdami antrame, trečiame kurse.

PARENGĖ INGRIDA RAGELSKIENĖ

Ar atsiras tam tikrų regioninių festivalių prioritetų?

Galvojame surengti „Tylos!“ festivalio gastos. Pasinaudosime ir ta proga, kad šiemet atvažiuoja Latvijos nacionalinis teatras. Nuolatinė problema – Kultūros ir Švietimo ministerijų dėmesio ir finansų stoka mūsų specialybės studentams, tarptautinio bendradarbiavimo trūkumas. Laikas iniciuoti Baltijos kelio gastos, pristatyti tai, ką tu-

Giedras žvilgsnis į Vilnių

Pokalbis su Zalcburgo tarptautinio fondo „Mozarteum“ prezidentu Johannesu Honsigu-Erlenburgu

Petras Kunca

Pakviestas Lietuvos ir Austrijos draugijos balandžio 23–26 d. Vilniuje lankėsi Zalcburgo tarptautinio fondo „Mozarteum“ prezidentas dr. Johannesas Honsigas-Erlenburgas. Jis susitiko su LR Seimo Tarpparlamentinės grupės su Austrijos Respubliką pirminku dr. Arvydu Vidžiūnu, kartu su Zalcburgo Federacijos Žemės landtago delegacija dalyvavo ir pasiskė Seimo parengtoje tarptautinėje konferencijoje, skirtoje Lietuvos ir Zalcburgo kultūrinio bendradarbiavimo 45-mečiu. Svečią priėmė LR kultūros ministras Šarūnas Birutis, pokalbiuose dalyvavo Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinė direktorė Rūta Prusevičienė, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos prorektorė doc. dr. Judita Žukienė, LDK Valdovų rūmų direktorius dr. Vydas Dolinskas, renginių koordinatorius Vytautas Gailevičius, Lietuvos teatro, muzikos ir kinomuzejaus direktorė Regina Lopienė, Lietuvos ir Austrijos draugijos atstovai. LMTA Muzikos istorijos katedra (vedėja dr. Laima Budzinauskienė) kartu su Lietuvos ir Austrijos draugija surengė svečio susitikimą su akademijos bendruomenė. Susirinkusieji J. Karoso salėje susidomėjė klausėsi anksčiau Zalcburgo universitetui „Mozarteum“ priklausiusių vargonų kelionės į LMTA istorijos, kurią papaskojo prof. dr. Juozas Antanavičius ir doc. Gediminas Kviklys. Svečias apibūdino Fondo mokslišnę tiriamąją veiklą, skiriama Mozart dokumentų ir kūrybos šiuolaikinėms studijoms, publikavimui internete ir t.t. Pokalbio metu dr. Honsigas-Erlenburgas pakillo į sceną ir fortepijonu, esančiu greta Zalcburgo vargonu, paskambino žaviai Mozart variacijas „Ah! vous di-rais-je, maman“.

Besibaigiant vizitui Lietuvos ir Austrijos draugijos (LAD) prezidentas prof. Petras Kunca kalbino dr. Johannesą Honsigą-Erlenburgą, paprašydamas apibendrinti patirtus išpūdžius, aptartas bendradarbiavimo temas ir perspektyvas.

Įpusėjome penktą Lietuvos ir Zalcburgo kultūrinės partnerystės dešimtmetį. Su kokiais išpūdžiais

J. Honsigas-Erlenburgas su styginių kvartetu „Mettis“

Jūs pasitinkate šį pavasarij Vilniuje?

Nuoširdžiai dėkoju Lietuvos ir Austrijos draugijai už draugišką priėmimą šiuo gražiu metų laiku. Mes su žmona Anna pirmą kartą lankomės Lietuvoje ir tai mums yra ypatingas gyvenimo įvykis. Manau, svarbiausiai išpūdžiai, patirti dalyvaujančios LR Seimo tarptautinėje konferencijoje, taip pat susitikime su LR kultūros ministru ir kitų kultūros institucijų vadovais, yra tokie, kad Lietuvos ryšiai su Austrija stiprėja ir mes drąsiai galime galvoti apie bendrų projektų kūrimą ir igvendinimą. Mūsų veiklą skatina ir neseniai Austrijos federacijos kanceliarijos ir Lietuvos kultūros ministerijos pasirašytas Austrijos ir Lietuvos sutarties memorandumas apie bendradarbiavimą kultūros ir meno srityse. Jau dabar kartu su Lietuvos ir Austrijos draugija pradedame igvendinti idėjas, kurios buvo aptartos per Jūsų, ponas Kunca, vizitą į Zalcburgo fondo „Mozarteum“ 100-mečio minėjimą pernai rudenį. Kitais metais minėsime 260-ąsias Mozart giminimo metines ir jau turime numatę bendrų renginių planus.

Pokalbyje su LR kultūros ministru dalyvavo daugelis jūsų draugijos projektų rėmėjų ir aš pajautau palankų susidomėjimą fondo „Mozarteum“ ir LAD numatyti Mozart originalaus smuiko prezentacijai Vilniuje. „Mozarteumo“ surengtos šio instrumento prezentacijos Niujorke (2013) ir Tokiuje (2014) sudominė visuomenę, pasaulio žiniasklaidai joms skyrė nemažai dėmesio.

Mūsų smuiko mokyklos lygis auk-

tai vertinamas, tad žinia apie Mozart smuiko prezentaciją būtų labai palankiai sutikta Lietuvos muzikos mokyklose (jų turime per šimtą). Daugybė žmonių galėtų išgirsti autentišką instrumento skambesį, kuris buvo patrauklus Mozarto ausių, grojant talentingam Lietuvos jaunimui. Gal galėtume atskleisti kelis Mozart smuiko istorijos momentus?

Pažinės unikalų Lietuvos sostinės scenamiesčio aurą, Valdovų rūmus, Filharmoniją, Muzikos ir teatro akademiją matai aiškias sąsajos su mūsų minimo instrumento epočia ir jo pristatymo galimybėmis. Jų pagamino italių smuikų meistras Pietro Antonio Della Costa 1764 m. Trevize, netoli Venecijos. Mozartas tuo smuiku grojo gyvendamas Vienoje. Tai puikiai iki mūsų dienų išsaugotas instrumentas. Costa buvo garsiuju Kremonos, Šiaurės Italijos mokyklos, astovų brolių Antonio ir Girolamo Amati mokinys. Instrumento autentiškumą patvirtino eksperai. Jau teko patirti, kad kiekvienam, grojantiam juo kamerinę muziką ar su orkestru, smuikas su teikia didelį kūrybinį impulsą.

Su jaunimu siejame mintį suburti Lietuvos Mozart orkestro.

Mintis apie bendrą jaunimo muzikavimą yra puiki, ir aš linkiu, kad ją pasiektų igvendinti. Girdėjau, kad ir Zalcburgo kalbama šia tema. Bendras Mozart orkestras leistų nuolat prisiminti muzikavimo kokybęs sampratos svarbą. Turint omenyje tokius LAD projekto partnerius kaip LMTA, Nacionalinę filharmon-

niją ir jūsų muzikos mokyklas, tikriausiai galima sakyti, kad turime vienas galimybes sėkmingai šią mintį igvendinti. Be abeo, tokiomis idėjomis reikia finansinės paramos. Manau, kai mes kartu pradėsime ieškoti finansavimo šaltinių, fondas „Mozarteum“ galėtų rimtai svarstyti galimybę palaikyti ir prisidėti prie tolesnių jūsų draugijos žingsnių šia kryptimi, tai būtų parama ir „Lietuvos Mozart“ veiklai.

Turint omenyje LMTA studijų kryptis, muzikos moksliškams yra aktualu stiprinti ryšius su „Mozarteum“ kolegomis, planuojant bendrus Mozart kūrybos tyrimus ir jų skliaidą. Tai padėtų šiuolaikiskai atskleisti neblėstantį Mozartą aktualumą ir žavesį.

Aš pastebėjau jūsų jaunimo žinių troškimą, kalbu mokėjimą, laisvą mintį ir sugebėjimą bendrauti. Išskirkau, kad Lietuvoje auga puikus jaunimas, kuris tuo pat išjungis į mūsų bendrą veiklą. Štai dvi Muzikos istorijos katedros studentės Brigita ir Vaida padėjo surengti mūsų susitikimą su LMTA bendruomene. Rudenį du „Mozarteumo“ moksliškai atvyks į LAD tarptautinio muzikų simpoziumo „Mozartas Lietuvoje – 45“ renginius.

Zalcburgo landtago pirmininkė dr. Brigitta Pallauf apibūdino mūsų šalių bendradarbiavimą kaip vieną sėkmingiausią pavyzdžių, kaip nuosekliai ir konceptualiai vykstantį procesą. Pone prezidente, ką Jūs apie tai manote?

Išgirdome tikrai gerų minčių apie naujų ryšių kūrimą, kitaip tariant, kultūrinių tiltų statybą. Tai politikos kryptis, iškelianti kultūros reikšmę mūsų visuomenėms, numatant ir atverianti kultūros projektų finansavimo galimybes. Mano dėmesį atkreipė Seime eksponuojama Zalcburgo grafikų Hannes Engelhardt, Peterio ir Reginos Riedlių paroda „Laisvės kaina“ ir jos atidarymo metu skambėjė LMTA studentų ir ab solventų styginių kvarteto „Mettis“ akordai. Malonu buvo girdėti Lietuvoje nuolat prisimenamą ir gerbiamą Zalcburgo žmonių, stiprinančių abiciją šalių ryšius, pavardes: tai ilgametis Lietuvos garbės konsulas Zalcburge

dr. Peteris Krönas, dabartinis garbės konsulas architektas Erichas Wagneris bei kiti. Ypatingu įvykiu konferencijoje tapo zalcburgiečio rašytojo ir lietuvių literatūros vertėjo Corneliuso Hello apdovanojimas Kultūros ministerijos Garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“.

Kultūros viceministrė Patricija Poderytė savo pranešime prisiminė ir prasmingą lietuvių menininkų veiklą šiandieniniam Zalcburgo. Ten gyvena pianistės, universiteto „Mozarteum“ dėstytojos Irma Kliauzaitė, Gaiva Bandzinaitė, žinoma dirigentė Mirga Gražinytė, chorinių festivalių organizatorius Arūnas Pečiulis, taip pat nemažai lietuvių studijuoją pas „Mozarteumo“ profesorių, LMTA garbės daktarą Josefą Wallnigą.

Jei dar prisiminsime žymią dainininkę Liliją Šukytę, buvusią ilgametę universiteto „Mozarteum“ profesorę, tai turėsime gražų būrį talentingu lietuvių kilmės muzikų Zalcburgo kultūros padangėje. Todėl šiandien mūsų bendradarbiavimo saitai yra ypač prasmingi.

Atsišvickindamas norčiau dar kartą padėkoti už man parodytą dėmesį LR Seimo Tarpparlamentinės grupės su Austrija pirminkui dr. Arvydu Vidžiūnu, kultūros ministriui Šarūnui Birūciui, Lietuvos ir Austrijos draugijai, kultūrinės institucijų vadovams ir visiems jų padėjėjams, parengusiems mano vizitą.

Dėkoju už pokalbij.

Taip pat dėkoju visiems parėmuisiems LAD projektą ir globojusiems svečius: Sauliaus Karoso labdaros ir paramos fondo direktorei Birutei Karosienei, UAB „Silberauto“ direktoriui Rimantui Stankevičiui, entuziastiniams LAD nariams – valdybos pirminkninko pavaduotojai Kristinai Valentonienei, generalinei sekretorei Karmelai Rudaitienei, valdybos nariams prof. dr. Juozui Antanavičiui, Rostislavui Volodzko, prof. dr. Olegui Poliakovui, doc. Leonui Kižlai, LMTA Muzikos istorijos katedros vedėjai dr. Laimai Budzinauskienėi, studentėms Brigitai Jurkonytei, Vaidai Urbietytei- Urmonienei, Prekybos, pramonės ir amatų rūmų projektų vadovei Ritai Bacevičienei, muzikologei Ritai Nomicaitėi.

Premjeros

Ludwigo van Beethoveno opera „Fidelijus“

Artėja bene ambicingiausia šio sezono Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro premjera – gegužės 15 d. rampos šviesas išys Ludwigo van Beethoveno opera „Fidelijus“. Muzikos genijaus operą inscenizuoją Lietuvos teatro novatorių Oskaras Koršunovas, spektaklio muzikos vadovas – Martynas Staškus.

Vienintelė L. van Beethoveno opera „Fidelijus“ (1814) statoma gana retai, tačiau pastaraisiais metais juntamas susidomėjimas šiuo veikalu. Pernai „Fidelijaus“ premjera įvy-

ko Milano „La Scala“ teatre, per pastaruosius keletą metų – Anglijos nacionalinėje operoje, Dresdene „Semperoper“; Bavarijos valstybiniuje operoje, o siu metų vasarą numatyta „Fidelijaus“ premjera presitižiniame Zalcburgo festivalyje.

Todėl nekelia nuostabos, jog vilniškis „Fidelijus“ tapo bendru LNOBT ir Bergeno nacionalinės operos (Norvegija) darbu. Bergene norvegu teatre visuomenėi puikiai pažįstamo ir aukštai vertinamo Oskaro Koršunovo režisutulos operos premjera įvyko 2013 metais. Tad į Vilnių spektaklis atkeliao jau išbaigtu pavidualu. Statytojų komanda papildo scenografas Gintaras

Makarevičius, kostiumų dailininkė Sandra Straukaitė, šviesų dailininkas Steinas Phillipsas.

Vis dėlto muzikinės dalies perkelti neįmanoma: LNOBT kolektyvai – orkestras ir chorai – bei šiam patstatymui surinkti solistai premjerai pradėjo rengtis dar rudenį. Pagrindinės Leonoros ir ypač Florestano partijos iš solistų reikalauja vokališkės ištvermės ir aktorinio intensyvumo, todėl vaidmenis rengia net keletas sudėcių.

Leonoros partiją ruošia penkios solistės. Tai Nomeda Kazlauskaitė-Kazlauskaitė, prieš astuonę metų mūšių teatre sukūrusi įsimintiną Brunhildos vaidmenį pirmą kartą Lietuvoje pa-

statytoje Richardo Wagnerio „Valkirijoje“. Taip pat Leonorą dainuos Irena Zelenauskaitė, jėgas išmęgins ir LNOBT operos stažuotojos Karolina Glinskaitė ir Aistė Miknytė. Į Vilnių atvyks ir Bergene šį vaidmenį itin sėkmingai dainavusia britų dainininkė Rachel Nicholls. Apie ją žurnalas „Opera“ kritikė Yehuda Shapiro rašė: „Publika Rachel Nicholls už jos Leonorą polo stovėdama“. O dienraštis „The Scotsman“ konstatavo, kad spektaklio sėkmę garantavo ne tik jaudinanti istorija ir didinga muzika, bet ir „neaprašta geras jaunos solistės Rachel Nicholls kaip aistrangos Leonoros dainavimas“ (Ken Walton).

Florestaną Vilniuje dainuos iš Naujosios Zelandijos kilęs tenoras Andrew Sritheranas, kuris 2013 m. debiutavo Niujorko „Metropolitan Opera“ scenoje kaip Zygmundas „Valkirijoje“, o pastaruojuose keletą metų daugiausia dainuoja Vokietijoje (Florestaną, Otelą, Lohengriną, Kavaradosi, Kalafą ir kt.). Solisto dublieris – Markusas Ahme iš Vokietijos. Taip pat vaidmenis renegia Egidijus Dauskurdis, Tadas Girininkas, Liudas Norvaišas, Joana Gedmintaitė, Julija Stupnianck, Eugenijus Chrebtovas, Dainius Stumbra, Tomas Pavilionis, Rainius Juzuitis ir kiti solistai.

LNOBT INF.

Reikšmingas debiutas

Kristina Gudžiūnaitė – Nikija Ludwigo Minkaus baletė „Bajaderė“

Helmutas Šabasevičius

Vienas išspūdingiausių klasikinio baletų šedevrų – Ludwigo Minkaus „Bajaderė“ – žinomas ir šokamas daugelyje pasaulio scenų. Lietuvoje ši spalvinga melodrama apie neįlaimingą indu šventyklos šokėjos likimą pastatyta 2007 metais. Iki šiol svarbiausia vaidmenių šiam baletui kūrė LNOBT baletu trupės solistės, baigusios kitų šalių mokyklas – Mikki Hamanaka, Anastasija Čumakova. Todėl balandžio 23 d. įvykės Kristinos Gudžiūnaitės debiutas išsimintinas Lietuvos baletu mokyklai – ir siauresne, ir platesne prasme: šokėja prieš keletą metų baigė Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklas Baletu skyrių (pedagogė – Beatričė Tomaševičienė).

Gudžiūnaitės kūrybinė biografija klostosi sekmingai: metai Miuncheno baletu akademijoje, sezonas Honkongo baletu trupėje ir užtrinkintai į virš kylanti karjeros kreivė LNOBT, kurios apogėjus – 2014 m. pabaigoje pelnytas Metų baletu solistės apdovanojimas, apvainikavęs šokėjos darbus – pagrindinius vaidmenis Piotro Čaikovskio baletuose „Miegančioji gražuolė“ ir „Spragtuks“.

Dar besimokydama mokykloje Gudžiūnaitė įsitraukė į „Bajaderę“,

paruošusi nelengvą Šešelių trio variaciją, vėliau šoko Mažają bajaderę antro veiksmo puotoje. Tai partijos, reikalaujančios geros klasikinio šokio technikos ir tikslumo. Nikija – vienas didžiausių, ypač daug išvermės ir emocinio išjautimo reikalaujančių klasikinio baletu vaidmenų. Gudžiūnaitė – viena techniškiausių Lietuvos balerinų, tačiau ji turi ir įdomios artistės talenty. Jि leido nuspėti prieš daugelį metų Baletu mokykloje matytas nuotaikings šokio epizodas „Pagauk Bachą“, kuri jai, tuomet dar žemesnių klasių mokinėi, buvo pastatės Jurijus Smorinas. Žaisminges intonacijos, lengvas humoristinis atspalvis būdingas ir kitiems šokėjoms vaidmenims – Ridiukitei „Čipoline“, Klarai „Kopelejoje“, netgi Mari „Spragtuks“. Sudėtingesniu jausmų prireikė kuriant Ozildę, Tristane ir Izoldoje“, tačiau Nikija – pirmasis ryškus dramatinis, herojinis šokėjų darbas, kuriamo aiški pagal klasikinio baletu dramaturgijos kanonus modeliuojama vieninių herojės išgyvenimų kaita.

Rimta ir susikaupusi, suvokianti savo atsakomybę Gudžiūnaitės Nikija pasirodo scenoje su Brahmanu, netrukus salygiškais gestais demonstruoja jam abejingumą dėl jи apėmusios šventvagiškos aistros. Patimatymė su Soloru akivaizdūs jau-

M. Aleksos nuotr.

natiškų, net vaikiškų jausmų proveržiai, palydimi viltingų šypsenų ir ekspresyvių judesių. Antro paveikslėlio Nikijos šokis buvo santurus, iškilmingas – kaip ir dera ritualiniams pasiodymui pagal šventyklos šokėjų pareigas, o scena su Gamzati kibirkščiau aistringa kova už savo meilę.

Šiam epizode puikiai pasirodė ir Gamzati (Olga Konošenko) – išdidus jos elgesys su varžovė, puikavimas savo padėtimi ir turtais, susidurės su nepalenkiamu Nikijos atsisakymu išsižadėti mylimojo, išprovokavo impulsyvų šokėjai skeltą antausi – tuo labiau įtikinamai atrodė Nikijos pykčio proveržis sugriebus peili. Stebint šią sceną, buvo galima pa-

miršti, jog ji vyksta sąlyginiai aistrų prisodrintoje XIX a. pabaigoje sukurto baletu erdvėje – dėl meilės, kad ir iš skirtungų paskatų, kovojančių varžovių dvikova buvo pripildyta tikrų, motyvuotų jausmų.

Toks jaudinantis dramatizmas buvo ryškus ir antro veiksmo šokyje, kurij Nikija turėjo atliki vis dėlto nugalėjusios savo varžovės ir mylimojo akivaizdoje – vos pastebimos vilties jai suteikė esą nuo Soloro šokio viduryje įteikta gėlių pintinė su joje slypinčia gyvate – radžos kerštu už drąsą stoti jo dukrai skersai kelio.

Romantiškuose baletuose iprasos tragiškos atomazgos, kai idealizuota meilė neatlaiko tikrovės išbandymo.

Gudžiūnaitės Nikija mirė netausodama savęs, išgyvenusi į dramatiškus muzikos kuriamus jausmus, su beviltiška nuoskauda metusi paskutinį žvilgsnį jos išsižadėjusiam Solorui.

Paskutinio veiksmo nuotaika neteko žemiškų atspalvių: Šešelių karalystė – tai belaikė melancholijos ir mėnesienos erdvė, iš lėto užpildoma minoriškos šešelių eisenos. Gudžiūnaitė pavyko šią nuotaiką perteikti, išryškinti – kartu įtikinamai susigražinti atgailaujančią mylimąjį, jam atleisti – apie tai bylojo tikslį, greitą sukinių išstrižainę. Techniniu požiūriu sudėtinga partija dar turės šiek tiek sutvirtinti, reikės dar labiau prisijaukinti scenografijos objektais ir daugybė veikėjų užpildytą erdvę, bet debiuat galima vertinti kaip vieną išdomiausių besibaigiančiame baletu sezone.

Solorą „Bajaderėje“ šoko Genadijus Žukovskis – patikimas partneris, ikvėptai perteikę solo epizodus su aukštais efektiniais šuoliais; virtuoziškai Bronzinio dievo partija atliko Igoris Zaripovas. Šešelių veiksmės variacijas šoko Maja Dolidžė, Haruka Ohno ir Neringa Česaitytė – tai buvo pirmasis šios jaunos šokėjos pasiodymas, atkreipęs dėmesį lengvaišių šuoliais ir užtikrintų arabeskų serija.

Nauja šokio profesionalų karta

M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletu skyriaus diplomantų koncertas

Helmutas Šabasevičius

Penktadienį, gegužės 1 d., šokio teatre vykusiame koncernte buvo galima susipažinti su jauniausia Lietuvos profesionalių šokėjų karta – į koncertą pakvietė M.K. Čiurlionio meno mokyklos Baletu skyriaus tryliktokai. Gavę diplomas, jie pradės savarankišką kūrybos kelią.

Šais metais parengti šeši klasikinio ir trys šiuolaikinio šokio specializacijos šokėjai – palyginti su praejusiais, tai nemaža grupė, todėl koncerte su nedidelėmis išimtimis pasirodė vien jie. Viltingai nuteikė pirmoji koncerto dalis. Skaidriai, nuotaikingai, gana tiksliai Audronė Dirsytė, Evelina Fokina ir Vasara Visockaitė atliko Odaliskų šokį iš baletu „Korsaras“, o Eimantė Šeškutė ir Jonas Laucius parodė efektingą savo pačių sukomponuotą duetą „Tu ir aš“ pagal „Disclosure“ muziką. Šie du šokėjai porą metų mokėsi Šveicarijoje, Ženevos šokio centre, ir pratertino savo šokio manierą artistiškumu ir emocingu išjautimu į muziką, o choreografiniame kūrimyje mokėjo parodyti savo privalusimą.

Savo, kaip choreografių, gebėjimus atskleidė ir šiuolaikinio šokio diplomantės: Diana Šenauskaitė atliko savo pačios sukurta kompoziciją pagal Sergejaus Rachmanino-

vo muziką „Kartais būtina nueiti toli, kad suprastum tai, kas yra arti“, o Monika Voišnytė – „Mintis“ pagal Aphex-Twin-Nannou muziką. Kūriniai pasirodė apgalvoti, aiškių formų, gana turinį, vengiantis manierinę efektų ir egzaltacijos. Jausmingą duetą „Con Toda Palabra“ pagal Dom La Nenos muziką sukurė ir atliko Visockaitė ir Vytėnė Ražanskas.

Žaismingai, techniškai Bakchanės variaciją iš „Valpurgijos nakties“ šoko Evelina Fokina, o Audronė Dirsytė pateikė nuotaiką Kristos King-Doherty choreografinės miniatiūros „La Vida“ pagal Paco de Lucia muziką interpretaciją. Ypač išraiškingai, itaigiai Šeškutė ir Laucius pertekė Bolero iš baletu „Don

Jonas Laucius

Kichotas“ aistros, o pirmają dalį užbaigė nemažas fragmentas iš gatvės šokio spektaklio „Feel Link“, sukurto Airidos Gudaitės ir Lauryno Žakevičiaus, – Šenauskaitė, Voišnytė ir Ražanskas įrodė, jog ši jau pagarsėjusi kūrinį su breiko elementais gali interpretuoti ne tik jo autorai, bet ir kiti atlikėjai.

Antroje koncerto dalyje taip pat buvo šiuolaikinio šokio kūriniai – „Lyg kažkas“ pagal Maurice'o Ravelio muziką visiems šios specializacijos diplomantams pastatė Riika Katarina Ihälainen, dar sykį kaip choreografe išsiminė Visockaitė – jos kompoziciją „Atrasti“ šoko Fokina ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentas Andrius Gaučas – reikia tikėtis, kad akivaizdūs Visockaitės choreografiniai gebėjimai bus puoselėjami ir ateityje. Pati Visockaitė emėsi išin ambicingos užduoties – Karmen monologo, jি šeštadienį (gegužės 2-ąją) mirusiai XX a. baletu legendai Majai Pliseckajai sukurė kubietis choreografas Alberto Alonso.

I koncerto programą buvo įtrauktas ir trumpametražis filmas „Verčiant“ – Ražanskas įkūnijo herojų, kurio ekspresyvūs judesių, pateikiamų įvairiai nespalvotais rakursais, aprėminami iš atveriamos muzikinės dėžutės skambančia „Gulbių eže-

ro“ melodija (filmo režisierė – Indrė Juškutė, operatorius – Gediminas Kairys). „Gyvai“ Ražanskas atliko savo paties sukurta monologą „Arba ne“ pagal Philipo Glasso muziką.

Koncerto pabaigoje vyravo klasika – įvadu į šią dalį tapo „Panaderos“ iš baletu „Raimonda“, jि išsiaučė, išraiškingai pašoko Fokina ir Aistis Kavaliauskas. Šeškutė ir Laucius koncertui pasirinko Pas de deux iš baletu „Korsaras“ – atkreipę dėmesį vyriškas, stiprus, astringas Lauciaus šokis, melodingos Šeškutės pozų linijos, aukštai žingsniai, gražios pédos, tačiau atskirus judešius, ypač sukinius, dar reikėtų pašliuoti. Variaciją iš „Pachitos“ šoko Visockaitė, o koncerto staigmena tapo nedidelis epizodas „Drugelis“, kurį atliko ketvirtokė Gilė Karoliuna Sakalauskaitė (choreografe ir mokytoja – Jolanta Vymarytė) – sužavėjo šokėjos artistišumas, klasikinio šokio pozų pojūtis. Pas de deux iš „Don Kichoto“ paruoše Audronė Dirsytė ir Aistis Kavaliauskas, o įterptines variacijas šoko devintokė Viltė Laucutė ir septintokė Rūta Karvelytė. Sudėtingam duetui diplomantai atidavė daug jėgų: išsiminė Dirsytės šokio nuotaika, taip pat išstervingi kodos sukiniai; Kavaliauskas šoko pasitempos, o ateityje jam teks labiau išvystyti partner-

Evelina Fokina

rystės jausmą, artistiškumą bei dėmesį partnerei.

Diplomantus koncertui paruoše pedagogai Gražina Dautartienė, Aušra Bagdzevičienė, Aleksandras Semionovas, Vytautas Brazdylis, Je-katerina Deineko ir Laurynas Žakevičius. Tarp koncerto žiūrovų buvo matyti kone visi Lietuvos baletai ir šokio trupai vadovai bei choreografi – taigi tikėtina, kad jaunuosis šokėjus išvysime Lietuvos nacionalinio operos ir baletu teatro, Kauno muzikinio teatro, šiuolaikinio šokio teatro „Aura“ spektakliuose ir nepriklausomų choreografių kūriniuose bei projektuose.

Žiogo šešeliai

Remigijus Pačėsa (1955–2015)

„Pilka diena – pilka žuvėdra...“ – parašė Remigijus Pačėsa po viena fotografija. Joje – molas, geležinis bokštas su garsiakalbiu, parvirkę cementinis stulpas, padanga, per minkę debesys, marios ir plūduriuojančios Nidos kopų „paukštis“. Kampe išskrenda pilka žuvėdra. Tai 1981-ieji, kai fotografijoje žemė galėjo tik žydėti, žmogus – tik šypsotis ar tauriai liūdėti. Tačiau keli jauni fotografi – Alfonsas Budvytis, Algirdas Šeškus, Vytautas Balčytis, Violeta Bubelytė, Remigijus Pačėsa, Gintaras Zinkevičius – spjovė į visa tai. Jie rodė nudėvėtus daiktus, aplamdytus kūnus, nykias vietas, klausėsi jų grubokos poezijos ir šaipėsi iš visuotinio melo, iš pačių savęs. „Jiems visiems „graži filosofija“ reiškė blogą fotografiją, – rašė menotyrininkė Gražina Kliaugienė. – Piktino juos mastymo banalus, pigi estetinė režisūra, dekoratyvia optimizmo kauke prisdengės falšas.“

Ši nuostata – dygiu juoku sprogtantis pilkumas mišinsky – Pačėsos kūryboje išliko visą gyvenimą, nepaisant kintančių priemonių. Irodymai? Štai prieš tris mėnesius rengdamasis jubiliejinei (šešiasdešimtmecio) parodai (kuravo Laimutė Kriausk-

Pačėsa nepateko ir tuomet atrado fotografiją, ją 1976–1979 m. studijavo Vilniaus technologijos technikumė. Paskui dešimt metų fotografavo pastatų eksterjerus ir interjerus dirbdamas Miestų statybos projektavimo institute. Vėliau buvo tik „laisvas menininkas“ – laisvas nuo institucijų, postų, įsipareigojimų ir pinigų, tiesiog kūrė: fotografijas, monotipijas, akvareles, koliažus. Bet svarbiausia visada buvo fotografija, nes šviesai jis turėjo absoliučią klausą.

Tais pilkais 1981-aisiais jau buvo praėjė metai nuo III jaunuųjų fotografų parodos, kurioje Pačėsa debiutavo. Jaunieji buvo sukritikuoti pagal sovietinį standartą – už negatyvių nuotaikų skeleidimą, visuomeniškumo vengimą, tikrovės juodinių ir panašiai. Taip ir liks iki pat 1988-ųjų, kai išsilaisvinęs Lietuvos menas būtent tokioje fotografijoje atpažins artimo mastymo ženklus. Jų darbai bus įtraukti į svarbiausias šiuolaikinio meno parodas, vežiojami po užsienius. Bet jie išliks autsaderiai, atsiriboję nuo meno madų, nepataikantys kultūros biurokratams, jautrus šviesai ir niūriai sarkastiški. Tiems, kurie vertina ne premijas, ne užimamus postus ir ne

žinoma fotografija, kaip ir „Lietingas vakaras“ (1980), kurio prieblandoje iš lėto miršta išvynioti fotopopierius lakstai. Bet daugelis prisimena „Parėjau“ (1982): ant sofos numerėtas švarkas tiesia sulyssia rankovę plevėsuodamas atvartais kaip koks subliuškės *macho*, vis dar mėginantis išaugoti savo puikybę. Daikai, pamatyti Pačėsos, atgyja, augalai ima demonstruoti savo privačius reikalus, o miestas – skambėti tamso dūžiai ir sutankintais laiptelių ritmais, pratisomis asfalto plynėmis ir nutryptu žoliu šlugždėjimais. Vaizdo natū trukmė tiksliai apskaičiuota, tarsi fotografas būtų matės ne tikrus daiktus, o šviesos kompozicijas. Bet vos tik susižavi abstrakčia struktūra, pasigirsta duslus šiukslių konteinerių žvangesys. Jie stovi kaip paminklai visur – ir prie marių, ir prie vaikų žaidimų aikštelių. Jie – tikrovės kvapas, prasmelkiantis pro gražius žodžius kaip priminimas, kad viskas nieku pavirsta, o grožis slypi net ir ten, kur negera.

Ir kad pačiamė nykiausiamė peizaže, padengtame Lietuvai būdinga lapija ar betonu, yra akutė, pro kurią galima pamatyti tą nežinomą „kažką“. Dažnai Pačėsa tai tiesiog pasakydavo. „Geltona gulbė neat-

L. KRIAUKŠLIENĖS NUOTR.

vaikai, pauaugliai, užskodavimo verti asmenys, šuns ir kiti be dokumentų. / Skamba muzika Šalčininkuose „Ласковый Май“, Do you wanna banana Vilniu...“ Visa tai – 1994 metais, konceptualiai nelabai nutolusiais nuo dabarties.

Per tuos dvidešimt metų Pačėsa paliko Vilnių ir apsistojė Marijampolėje, vien tik ją ir fotografavo. Zinkevičiaus paklaustas, kodėl neliauja kaip visi, Pačėsa savo pasirinkimą paaškino taip: „Tavo mėgstamasis D. Michals yra sakęs: „I ménul aš galu nukeliauti ir mintimi, visai nesvarbu, kad dabar sėdžiu savo kambaryje.“ O dėl sugržimų kur nors, tai iš viso kalbi nesąmonės. Tu – vilnietis. Tai tavo žemė, tavooras. Tavo Neris. Taip pat, kaip aš turiu savo Šešupę. Lai kui bégant išitikinau, kad gyventi turi ten, kur gimei. Ir džiaugtis tuo.“ (Audra Baranauskaitė, „Nejiketini vyrukai, arba žvejyba Marijampolėje“, *bernardinai.lt*, 2008 11 18). Tą pasišiaušių džiaugsmą jis reiškė fotografuodamas – dabar jau spalvotai, skaitmeniniu fotoaparatu:

„Nesuprantu sidabro druskų, nors dabar jau – aluminio druskų, garbintojų. Kažkokia ksenofobia. Tai tiek.“ Žodžių fotografijoje liko nedaug. Pakanka suanglėjusios šiuolaikybės iškreipto „shtai“, dar – „shtai Mari...“ Tiktais nufotografavęs ant sovietinio penkiaukščio ištisusia smalą, jis primena, kas esąs: „Mano namas apšiltas žiogas.“ Ir vienais metu laikais fotografuodamas netaisyklingą, nutryptą, niekieno netaisomą, išskliaupsius cementiniai blokeliai aptvertą klombą vidury gatvės užrašo „Pas poeto kapą“. Gėlytės ten žydi tarp akmenų, kaip nužemintame japoniškame sode...“

Dabar taip ir liks. Visose klombie – Pačėsos kapas. Jis man pasakojo, kad sovietmečiu Vilniuje, prie Adomo Mickevičiaus pamink-

lo, „buves legendinis pilstomo alaus (paprastai skiedžiamo vandeniu) kioskas, kuris vadinosi „Pas tévo kapą“. Sako, galbūt ten buvęs aplieštas kapelis, bet prisiminimai jau neberyškūs.“ (Agnė Narušytė, „Rašau antrą kartą“, *7 meno dienos*, 2011 07 15). Tai sakydamas juokesi. Nes visi egzistenciniai gelmenys turi juokingą pusę. Tai žino kiekvienas gyvenimo rūgšties išėsdintas žmogus, tai visose fotografijose žino Pačėsa. Todėl vienos jo paskutinių parodų pavadinimą galima skaityti dvejopai: „Šešelis rodo šviesą“ yra ir vaizdą kurianti skirtis, ir Nidos saulės laikrodžio papédėje iškaltas išrašas „lucem demonstrat umbra“, per architektą Ričardą Krištapavičių akmenyje paliktas Pačėsos pėdsakas. Laikrodžio rodyklė juda atskirdama ateiči nuo praeities. Remigijų jau pasivijo šešelis, bet mums jo fotografijos teberodo šviesą.

AGNĖ NARUŠYTĖ

Remigijus dažnai sako: „Susprogsiu aš į tūkstantį žiogų, kiekvienas žiogas – Pačėsa.“ Sutikus Pačėsą, pokalbis visada pasisuka apie tą patį: kas yra vaizdai, kurie yra prieš akis, kodėl jie yra? Ką jie veikia, kai aš kitur, ir kas jiems atsikirs, kai manęs čia nebūs? Kodėl taip gera pasisveikinti su šešeliu, vaivorykštė ir rūku, kokios spalvos šiandien medžių šakos? Juk laikas irgi – tik čia ir dabar. Šviesa, gyvenanti už sienu, niekada neklauzia: „Ko čia atėjai?“ Atėjai ir būk. Matyk ir džiaukis. Arba apsilankyk ten, kur dar nebuvai.

Matytojas išėjo. Ir amžinoji šviesa jam tešviečia.

GINTARAS ZINKEVIČIUS

lienė) jis rašo apie save: „Gimiau Marijampolėje (ne Kapsuke!) 1955 m. vasarį. Dar suspėjau, nes tų pačių metų rudenį jau buvo Kapsukas. Besimokydamas 10-oje klasėje jau grojau „soliaga“ restoranė. Prisimenu, kartą užėjo chemijos mokytoja su draugėmis kukliai šventi gimtadienį. Pamačiusi mane scenoje su bulgariška gitara, nutaisė tokį *faisq*, kad vos nenupuoliau nuo scenos.“ Tokios muzikos buvo galima mokyti tik Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakultete, kur 1976 m. Pranciškus Narušis įkūrė bigbendą. I ji

išleistų knygų skaičių, jau seniai aišku, kad a.a. Pačėsa ir Budvytis, kaip ir kiti šios kompanijos narai, buvo ir yra tikrieji fotografijos meistrai ir menininkai. Jiems nereikalingi madingu savokų speičiai – vaizduotės skyryžiu iš pakankamai tuščių nusibodusio kambario sienų.

Ant mano sienos kybo maža Pačėsos fotografija – erdvės „lankstinių“, padarytas iš kambario kampo, atvirų durų ir juodos jų angos. Čia nukrito blausti šviesos bomba. Jos apakinta rašiau apie nuobodulio estetiką. „Durys“ (1981) – mažai kam-

plauks“, – parašė ant upės fotografijos ir sukūrė jos galimybę visose upėse. Prie sovietinio gazuoto vandens automato, kuris tuo dings iš miesto, jis priklyjavo skutimosi peiliuką: „Peiliukas prie nuotraukos priklyjotas todėl, kad grandinė priekabinta prie bokalo“ (1992). O ant asfalto užrašė ištisą pasakojimą: „Žuvu erai baigiantis, Vilniaus ir aplinkinių regionų peizažas praturėjo vaizdais. Mat pakampėmis paravinėjamos Saulėgrąžos, tūtėlės suvyniotos į ketvirtadalį laikraščio lapo. Juodasi sėklas noriai perk

Lavonai, kyšantys mums iš burnų

ATKELTA IŠ 1 PSL.

dainuočiau ką tik išgalvota kalba, ką siūlo padaryti Emmettas Williamsas, arba pasigaminčiau salotas pagal Alison Knowles „Pasiūlymą“. Jei visgi labai tingčiau, galėčiau nusifilmoti, kaip nieko neveikiu (Beno Vautier „Niekas“). Tačiau nė vienos partitūros specialiai neatlikau, kaip neatliko ir kiti lankytajai. Turbūt taip atsitiko dėl paprasciausios priežasties – išėjės iš parodos vėl grįžti į savo kasdienybės būseną. Niūniudamas, gamindamas maistą ar gulinédamas ant sofos tikrai nesusimastai, kad tai yra kažkuo prasminga. Kasdienybėje nekvaršini galvos dėl Henry Flynto „brendo“ teorijos, prasčiausiai veikti tai, kas patinka. Kai į tai išibrauna instrukcija „atlik vieną meną“ arba dar baisiu – „nufilmuok veiksmą“, tau liepama vykdyti nurodymus, o ne užsiimti patinkančia veikla. Nieko neveikimas netenka savasties, nes ši kartą nieko nedarai specialiai, paklusdamas instrukcijai. Nenor ištraukti į papildomą sistemą, meną palieki mano erdvei ir, iš parodos grįžęs namo, jau nebegalvoji apie tai, kaip kažko išpakavimas (Keno Friedmanno „Christo pagerbimas“) galėtų būti „meniškai“ nufilmuotas.

Dar buvo galima užrašyti savo mintis ant geltonų lipnių popierėlių ir užklijuoti juos ten, kur norisi. Keletas žmonių rašė ir klijavo, tačiau klijavo ne bet kur, o ant plikų sienų. Ar iš tiesų lapelius buvo galima klijuoti, kur norisi? Jei užklijuočiau ant, tarkime, Ay-O „Piršto dėžutės“, ar lapelis nebūtų nuklijuotas? Tokie siūlymai man graudžiai asocijuojasi su nuolatine laisvės imitacija. Galime apsimesti, kad kliujame, kur norime, bet, savaime suprantama, negalėtume užklijuoti lapelio ant kuratorės kaktos ar J. Mačiūno „Antologijos“. Jis nedelsiant būtų nuklijuotas. Tai apmąsciusi, nusprenžiau šiuo siūlymu nepasinaudot, o tik skaityti kitą lankytąjų užrašus.

Norėčiau čia stabtelėti ir pasvarsstyti, kodėl ši paroda iš viso turėtų sudominti? Kuo ji skiriasi nuo Fluxus kabineto Šiuolaikinio meno centre? Ar tai nėra ta pati kolekcijos dalis, kuri nuo 2014 m. rudens iki 2015 m. balandžio eksponavo Jonu Meko vizualinių menų centras (JMVMC)? Žinoma, kolekcija atkeliao būtent iš ten, tik negaliu pažiūti, ar ta pati, nes, prisipažinsiu, parodoje neapsilankiau. Kita vertus, jei kolekcija ir ne ta pati, nuolatinis Fluxus kartojimas (jau minėti Fluxus kabinetas ir periodiškos parodos JMVMC, kolekcijų migravimas į Kauną ir Klaipėdą, Fluxus ministerija ir t.t.) žlugdo Fluxus prigimtinę idėją ir verčia judėjimą nuobodžiu, igrystančiu prekės ženklu. Apie tai kalba ir parodoje eksponuojama Šarūno Nako citata: „Viskas teka, fluxinasi, po 50 metų prie to grįžti – neįdomu ir beprasmis. Verčiau ieškoti naujų dalykų, nes humoro ir parodoko temos yra neįsemiamos, o be galio kartojami seni anekdotai

(dauguma Fluxus scenarijų, gaivinami dabartinių pasekėjų) – nelabai gero tono ženklas.“ Beje, ant parodos sienos perrašytus Šarūno Nako, Vidmantu Bartuliu, Gintaru Sodeikos, Broniaus Kutavičiaus ir Jono Meko Fluxus apmąstymus galima perskaityti ir Rūtos Gaidamavičiūtės publikacijoje „Fluxus ir Lietuva“ (Lietuvos muzikos informacijos centras).

Grįžkime prie J. Mačiūno „Fluxus manifesto Fluxus linksminimui“ ir Fluxus problematikos. Jame parašyta: „HAVE NO COMMODITY OR INSTITUTIONAL VALUE“ („neturėkite prekinės ar institucinės vertės“). Ir štai – besistengdamos realizuoti vienus manifesto aspektus kuratorės paminta kitus: Fluxus iš veiksmų“ arba dar baisiu – „nufilmuok veiksmą“, tau liepama vykdyti nurodymus, o ne užsiimti patinkančia veikla. Nieko neveikimas netenka savasties, nes ši kartą nieko nedarai specialiai, paklusdamas instrukcijai. Nenor ištraukti į papildomą sistemą, meną palieki mano erdvei ir, iš parodos grįžęs namo, jau nebegalvoji apie tai, kaip kažko išpakavimas (Keno Friedmanno „Christo pagerbimas“) galėtų būti „meniškai“ nufilmuotas.

Dar buvo galima užrašyti savo mintis ant geltonų lipnių popierėlių ir užklijuoti juos ten, kur norisi. Keletas žmonių rašė ir klijavo, tačiau klijavo ne bet kur, o ant plikų sienų. Ar iš tiesų lapelius buvo galima klijuoti, kur norisi? Jei užklijuočiau ant, tarkime, Ay-O „Piršto dėžutės“, ar lapelis nebūtų nuklijuotas? Tokie siūlymai man graudžiai asocijuojasi su nuolatine laisvės imitacija. Galime apsimesti, kad kliujame, kur norime, bet, savaime suprantama, negalėtume užklijuoti lapelio ant kuratorės kaktos ar J. Mačiūno „Antologijos“. Jis nedelsiant būtų nuklijuotas. Tai apmąsciusi, nusprenžiau šiuo siūlymu nepasinaudot, o tik skaityti kitą lankytąjų užrašus.

Norėčiau čia stabtelėti ir pasvarsstyti, kodėl ši paroda iš viso turėtų sudominti? Kuo ji skiriasi nuo Fluxus kabineto Šiuolaikinio meno centre? Ar tai nėra ta pati kolekcijos dalis, kuri nuo 2014 m. rudens iki 2015 m. balandžio eksponavo Jonu Meko vizualinių menų centras (JMVMC)? Žinoma, kolekcija atkeliao būtent iš ten, tik negaliu pažiūti, ar ta pati, nes, prisipažinsiu, parodoje neapsilankiau. Kita vertus, jei kolekcija ir ne ta pati, nuolatinis Fluxus kartojimas (jau minėti Fluxus kabinetas ir periodiškos parodos JMVMC, kolekcijų migravimas į Kauną ir Klaipėdą, Fluxus ministerija ir t.t.) žlugdo Fluxus prigimtinę idėją ir verčia judėjimą nuobodžiu, igrystančiu prekės ženklu. Apie tai kalba ir parodoje eksponuojama Šarūno Nako citata: „Viskas teka, fluxinasi, po 50 metų prie to grįžti – neįdomu ir beprasmis. Verčiau ieškoti naujų dalykų, nes humoro ir parodoko temos yra neįsemiamos, o be galio kartojami seni anekdotai

dėjimu. Juk Dada, kaip ir Fluxus, atsirado labai sudėtingu politiniu laikotarpiu, atliko socialinės, politinės kritikos funkciją, priešinosi materializmui ir nacionalizmui, buržuažijai. Dada, kaip ir Fluxus, sukilo prieš akademinių „aukštajų“ meną, muziejus. Tiesa, Fluxus elgesi radikaliam, bet pamatinės idėjos labai panašios, naudojamas sarkazmas. Netgi Josepho Beuuso žymioji frazė „Kiekvienas yra menininkas“, visos Fluxus instrukcijos susijusios, pavyzdžiu, su Tristano Tzara „Kaip sukurti dadaistinį eileraštį“. Turiu pripažinti, labai apsidžiaugiau, kai per diskusiją Česlovas Lukenskas užsiminė apie Fluxus sasajas su Dada: „Dadaistai suabejojo pasaulio tvarka, atsirado ne pokšto, ne iro-

čiai, iš kurių keturi čia atsidūrė mano pakvesti. Tikriausiai mažai žmonių susirinko dėl netikusios renginio datos – jis vyko antradienį 17 val., kai daugelis mūsų dirba ir paprasčiausiai negali atvykti. Vis dėlto man buvo keista, kodėl be mūsų, penkių vilniečių, olimpiadą pamatyti atejo tik keletas kauniečių. Tikėjaus išvesti didelę žmonių minią – na, bent jau menotyros studentų, menininkų ar moksleivių grupę, tačiau sporto varžybos pasirodė niekam neįdomios (priešingai nei diskusijos, kurios taip pat vyko antradienį 17 val., – salė buvo pilna).

Atvirai sakant, ilgiausiai lauktoji diena neišpildė lūkesčių. Nors jau sukritikavau J. Meko filmo „Brigada“ ištraukimą iš ekspoziciją, nemen-

sidžiaugiau, kad dalyvavimo išvenčiai slėpdamasi už fotoaparato), vėliau vyko popierinių lėktuvelių laidymo varžybos, mini stalo futbalas su šiaudeliais, „palengvintas“ šachmatų su kvapais turnyras (kuratorės nepirkė daržovių, o jų vienkartines stiklinaites įbėrė įvairių prieskoniu), vidaus ir lauko krepšinis su stalo teniso raketėmis, lenktynės su ilgais kartono lakštais, priklijuotais prie pėdų... Išskyrė baliono stumimas, kurio laimėtoju paskelbtas mažiausiai pastūmės balioną (aišku, rungties dalyviai tai sužinojo tik įvykdę užduotį). Olimpiadą užbaigė Fluxus himnas visiems dalyviams vienu metu giedant pasirinktas dainas, ir prizų įteikimo ceremonija. Vis dar nežinau, kaip

Lankytųjų piešiniai ant „IKI“ degtukų dėžučių

K. RIMKUTĖ NUOTR.

nijos, bet tiesiog sarkazmo elementas, kuris išjudino kitą sąmonę. Žmonės pradėjo nebetikėti totalinėmis savokomis – gėris, šeima, bažnyčia, struktūros, valstybė. (...) Manau, tai turi sąsajų su Fluxus.“ Čia išterpęs R. Diržys pareiškė, kad skirtumas tarp dadaistų ir fliuksių yra sugebėjimas ir nesugebėjimas užbaigtai, paleisti judėjimą. Galbūt dėl to Fluxus taip išsigimė, kad niekas nesugebėjo jo palaidoti?

Diskusiją moderavusios dvi meno kuratorystės magistrantės nesugebėjo suvaldyti jos krypties, todėl gausiau buvo aptariami kontekstai (pankai, fanzinai, „brendas“ ir t.t.) nei Fluxus judėjimas. Trukdė ir nebrandus, tačiau komiškas kai kurių dalyvių pasikandžiojimas. Pasišaipymai iš „žmonių, save vadinančių intelektualais“, prasivardžiavimai kosmonautais ar kaltinimai, kad „iš burnų kyšo lavonai“, nepridėjo respektabilumo. Negana to, pabaigojo išsaudrinę dalyviai taip susikivirčijo, kad teko užbaigtai diskusiją žodžiais: „na, kol visai nesusipešete...“

Didesnį fiasco patyrė Fluxus sporto olimpiada. Joje, be kuratorių ir jų draugų, dalyvavo penki sve-

kai pyktelėjau, kad jis nebuvo įjungtas parodoje pirmą kartą apsilankiusiems mano draugams. Nebuvo rodoma ir E. Varkulevičiaus kino juosta, todėl atrodė, kad lankytųjų nebelaikiami (būtent šie du eksponatai pasitinka svečią). Renginio pripratymas taip pat šiek tiek nuliūdinio, kai sužinojau, kad rungtys bus palengvintos – suvokiu, kad futbalas su kojukais yra sudėtinga rungtis, tačiau netrukus išsitikinau, kad „palengvinimas“ reiškė minimalų pinigų suatlapyti, o ne užduoties sunkumo sumažinimą. Kuratorės dalyvius bandė padrašinti teiginiu, jog jie kuria istorinį įvyki. Tai kėlė šypsni. Taip, jei tai būtų 2008 m. „Tate Modern“ trijų dienų „Fluxus olimpiados“ festivalis, būtų šioks tokis meno istorijos įvykis, tačiau dabar, kai Fluxus sportas kone nuolatos rengiamas įvairių menininkų ir muziejuų iniciatyva, jis tiek pat istorini, kiek ir mano atvažiavimas į Kauną.

Tiesa, rungtys ne itin nuvylė – išties buvo smagu stebeti draugus, atliekančius absurdžiaškas rungtis. Apšilimui reikėjo pūsti balioną, kol šis sprogs (būdama silpnų plaučių ap-

turėčiau reaguoti į pastarąjį – nors prizai buvo išties fliukiški (stikliniai, į kuriuos įberia įvairių niekučių, pavyzdžiu, konfeti, magnetukų, plastikinis šaukštelių su priklijuota J. Mačiūno nuotrauka ar aprašinėtos degtukų dėžutės), jie buvo teikiami visiems, neįvardijant pergaliai. Viena vertus, ceremonija buvo absurdžia ir beprasmė (todėl ir fliukiška), tačiau dalyviai ne itin džiaugėsi dovanomis, nes rungtys pasirodė nereikalingos. Buvo nemalonu matyti nudelbtas draugų akis – matyt, jiems nebuvo taip linksma gauti stiklainį šukšlyčių už pastangas, kai varžybų stebėtojai taip pat buvo apdovanoti tokiais pačiais stiklainiais.

Matyt, belieka pakartoti Nerinos Krikščiūnaitės žodžius, kad Fluxus pokštai linksmi tik patiemis fliuksistams („Paroda „Fluxus is Fun, Fun is Fluxus“ galerijoje „101“. Tai deginti muziejus ar ne?“, artnews.lt, 2015 04 29), ypač kai Fluxus visai nebėra Fluxus. Kai Fluxus tampa lavonu, kyšančiu iš burnos.

KAROLINA RIMKUTĖ

Paprasta sėkmė

Pokalbis su rusų aktoriumi ir režisieriumi Sergejumi Puskepaliu

Aktorius Sergejus Puskepalis filmuojasi nedaug, tačiau be jo sunku įsivaizduoti šiuolaikinį Rusijos kiną. Debiutinis vaidmuo režisierius Aleksejus Popogrebskio juoste „Paprasti dalykai“ (2006) jam atnešė svarbiausio Rusijos kino festivalio „Kinotavr“ bei Tarptautinio Karlovi Varų festivalio prizą už geriausią vyro vaidmenį, nacionalinio kino apdovanojimą „Nika“ už metų atradimą, kino kritikų apdovanojimą „Baltas drambllys“ ir daugelį kitų. Suaidinęs kitame šio režisieriaus filme „Kaip aš praleidau praėjusią vasarą“ (2010) Puskepalis buvo pagerbtas Berlyno festivalio „Sidakrinu lokiui“ už geriausią vyro vaidmenį (kartu su aktoriu Grigorijumi Dobryginu). Aktorius filmavosi Veros Storoževos, Sergejaus Ursuliako, Aleksejaus Učitelio ir kitų iškilusiai vidurinios bei jauniosios kartos rusų režisierų filmuose. Jis daug dirba teatre – režisuoja spektaklius Maskvos, Jaroslavlio, Magnitogorsko, Samaros, Ufos ir kitose scenose. Balandžio pabaigoje tarptautinio žiniasklaidos klubo „Formatas – A3“ kvietimu Sergejus Puskepalis lankėsi Vilniuje.

Jūs užaugote ne meninėje aplinkoje – nei tėvų profesijos, nei atokios vaikystės vietovės nieko bendra su menais neturėjo. Kas paskatino pasirinkti aktoriaus, režisieriaus profesiją?

Matyt, lengvo gyvenimo troškinimas (juokiasi). Mačiau, kaip „aria“ mano tévai: tévas visą gyvenimą dirbo Šiaurėje, net Bilibino atominę elektrinę Čiukčijoje statė, paskui į Kazachstaną išvažiavo, mama irgi daug dirbo, net išėjė į pensiją abu darbavosi. Žodžiu, tévai buvo užsiėmę, aplinkui nebuvo jokių televizių ir teko daug skaityti. Turėjome didelę biblioteką ir aš pamégau skaityti, įjunkau į „kitą“ pasaulį, kiek ne-realų. O paskui jau, kaip žinia, atsiktinumo galia. Kiekvienam savas likimas. Manasis stebuklingu būdu susiklostė taip. Beje, tévai mane ruošė tapti pilotu. Bet netikėtai išėjo kitaip. Matyt, panorau siekti laisvės, todėl išvažiavau iš namų. Dešimt metų mokiausi Saratovo teatro mokykloje, paskui dešimt metų vaidinai Saratovo teatre. Vėliau mokiausi Rusijos teatro meno akademijoje, Piotro Fomenkos kurse, beje, kartu su kitu lietuvių kilmės režisieriumi Mindaugu Karbauskui.

Iš tiesų, meno profesijos susijusios su to „nerealus“ pasaulio kūrimu. Jauno žmogaus žavėjimasis tuo labai suprantamas, bet kaip jį išsaugoti metams bėgant?

Taip, tas „nerealus“ pasaulis metams bėgant darosi vis realesnis. Ir tas entuziastingas susižavėjimas praeina, o be jo mūsų srityje nėra ką veikti. Todėl reikia nuolat jo siekti.

Kaip?

Išairiai. Reikia dažniau bendrauti su žmonėmis. Su gerais žmonėmis.

Tai vienintelis dalykas, kuris palaiko ir maitina susižavėjimą, nuostabą pašauliu. Daugiau nėra iš kur. Gal yra atskirų atvejų – kaip, sakymim, Nikolajaus Rericho, kai žmogus to seimiasi iš gamtos, jos kontempliacijos. Tačiau palaiko tik susitikimas su geru žmogumi. Su kokiui nors ne-paprastu, nuostabiu žmogumi. Blo-gu žmonių nėra, mano manymu, ne-bent kokios nors anomalijos ir patologijos. Žmonės būna susipa-niojė, pasiklydė. Juk kiekvienas žmogus – tai kosmosas. Jei liausies juo domėtis ir stebėtis, vadinasi, vis-ka, laikas į pensiją.

Gal todėl ir Jūsų vaidmenys taip ryškiai įsimena, nes turi tai, ko dabar taip stinga ir gyvenime, ir ekrane, – atsargaus ir švelnus požiūrio į žmogų, kiekvieno žmo-gaus branginimo.

Ačiū už tokį gražų mano kuklios veiklos vertinimą. Bet aš tiesiog dirbu. Viskas kažkokiu būdu ateina, ir aš laisvai tai atspindžiu, arba ne. Net negaliu pasakyti, su kuo tai susiję. Matyt, intuicija, o gal sėkmė, ar, tiksliau, pasiruošimas tai sėkmei. Viskas kartu, matyt.

Jus galima pristatyti kaip kartais besifilmuojant teatro režisierių. Dabar jau ir filmuojant.

Tai iš tiesų naujiena, nors buvo galima numanyti, kad kada nors pabandysite ir pats kurti filmus.

Papasakokite apie savo naują darbą.

Tai pilno metražo filmas, kurį tik vakar baigiau, – sutvarkiau titrus ir atidaviau. Scenarijus mano draugo, dramaturgo Aleksejaus Slapovskio, su kuriuo mes ranka rankon bendradarbiaujame bene dešimtmetį. Šiai jo pjesė esu pastatęs teatre. Filmas vadinas „Klinčas“ („Клинич“). Vaidina Aleksejus Serebriakovas, Agripina Steklova, kylančios mūsų kino žvaigždės Asia Domskaja, kuri, manau, bus tiesiog atradimas, Viačeslavas Jevlantjevas, Maksiminas Lagaškinas. Tai tokia miesto zonas (filmavome Maskvos priemiestyje Mytiščiuose) istorija apie suaugusio, subrendusio žmogaus savęs identifikaciją. Tos istorijos centre yra Serebriakov herojus – mokyklos literatūros mokytojas.

Kaip sekési dirbtu su tokiu reikiu, nepaprastu aktoriumi Aleksejumi Serebriakovu?

Labai linksmai, smagiai, nuostabiai. Mes dvejus metus su juo aptarinėjome tą istoriją. Aleksejus dabar gyvena Kanadoje, todėl nemažai rūpescių buvo viską suderinti. Per tą laiką suartėjome ir abu labai „sigome“ už projektą.

Kada laukti premjeros?

Greičiausiai rudenį. Dabar – fes-tivaliai, o paskui jau į ekranus.

Koks skirtumas tarp teatro ir kino režisūros jums pasirodė svarbiausias?

Kino režisūra – tai labai daug

darbo. Kinas toks sunkus dalykas, kad neleidžia niekuo daugiau užsi-imi. Šitas sumanymas atėmė beveik šešerių metus, o nuo filmo gamybos pradžios iki vakarykštio atida-vimo praėjo pusantro. Kai statai spektaklį teatre, savyje nešioji sumanymą ir gali taip vaikščioti aštuonius, dešimt metus, kiek reikia, kol išešios, o paskui per tris keturis mėnesius paleisti į sceną. Apskritai, geriau apie tai negalvoti, nes būsiu kaip tas šimtakojis, kuris, kai pra-dėjo galvoti, kuria koja žengti, taip ir nebepajudėjo iš vietas. Paprasti dalykai, perfrazuojant Popogrebskio filmo pavadinimą.

Jūsų veidas tapo Rusijos autorinio kino ženklu, tačiau pastaraisiais metais vis dažniau filmuojačės įvairaus žanro filmuose, televizijos serialuose.

Viskas tas pats, tik kopijų daugiau ir auditorija platesnė. Yra jdomus kinas ir nejdomus. Jei nejdomus filmą pavadins autoriniu, tai nereiškia, kad jis geras. Sakoma, kad au-torinius kinas skirtas ne visiems. Bet juk bet koks filmas yra ne visiems.

Būtent. Kas gi gali būti visiems?!

Visiems – tik tūkstantis dolerių ir solidi sąskaita banke. Mene ko nors visiems būti negali. Pažiūrėkite gerą šiuolaikinį amerikietišką serialą. Koks kokybiškas, meniškas žmogiš-kos, aktualios istorijos dėstymas, gyva neformali kino kalba, be jokių holividinių efektų. Nesvarbu, ar tai detektyvas, ar drama. Dabar visi, ir aš taip pat, žavimės gerais JAV serialais, nes jie labai jdomūs. Rusijoje taip pat stengiamasi kurti gerus meninius televizijos filmus, tą daro režisieriai Popogrebskis, Olegas Pogodinas, Borisas Chlebnikovas, Valerijus Todorovskis, Sergejus Ursuliakas, Nikolajus Chomerikis, pastarasnis netrukus Murmanske pradės filmuoti katastrofų filmą „Ledlaužis“. Jame vaidinsiu ledlaužio kapitoną. Serialai – kažkaip ne-patraukliai skamba, nors kai kurie filmų yra būtent serialai. Tie, kur-riuose vaidinu aš, išskirkia „kietu“ siužetą, geru režisierius, montažo režisierius darbu.

Ką manote apie šiuolaikinį Rusijos kino situaciją?

Jis gyvas... Kitas dalykas, kad yra kinas, yra jo rodymas ir dar yra aplinka „šalia kino“. Rusijoje labai daug talentingu žmonių, kurie „dega“ noru dirbti, kurti. O tiems, kurie lydi kiną, turia daug klausimų. Ypač rodytojams. Manau, pralaimėjome karą dėl nacionalinio kino rodymo. Nežinau, kokiomis pastangomis dabar reikia grąžinti žiūrovus į kino teatrus žiūrėti rusiško kino. Nese-niai žiūrėjau Aleksandro Melniko filmą „Teritorija“. Man labai patiko, tai tiesiog sukrečiantis filmas apie geologus, dirbančius tolį Šiau-rėje. Filmas buvo kuriamas dvejus metus. Žiūrėjau jį du kartus – vieną kartą kviečiame seanse, salė bu-

„Kaip aš praleidau praėjusią vasarą“

vo pilna, reakcija puiki. Antrą kartą su žmona nučiome į paprastą ki-no teatrą – salėje buvo penki žmonės. Štai čia ir atsiranda menininko ir jo kūrinio pardavėjo santykiai. Prodiuseris bado pirštų: to niekas nežiūrės, dvejų metų darbo, išleista krūva pinigų, o salėje penki žmonės! Ir kaip čia papričtarausi... Tai-gi turiu visokį klausimą ir abejonių. O kalbant apie Rusijos kino kūrybinį potencialą, manau, viskas yra gerai.

Jūs susitikimo su žiūrovais Vilniuje tema – „Kinas keičia pasaulį. Kuria linkme?“ Ką atsakyti? Kā Klausimė į tą klausimą?

Manau, kad kinas tikrai keičia pasaulį. Tik reikia suprasti, į kurį pusę. Ar pateisinančią tai, kas vyksta, ar kviečiančią tai apsvarstyti, su-vokti. Bet koks meno kūrinių ap-tarnauja susiklosčiusią situaciją. Ir čia jau reikia aiškintis: ar tai menininko, ar pirmiausia žmogiška pozicija.

Kaip renkatės vaidmenis? Kokie pagrindiniai kriterijai? Manau, pasiūlymų gaunate daug.

Aš juk gedrus, tai taip ir renkuosi (juokiasi). Niekada neatsiskau, tik pasiteisinu, kad neturiu laiko. Labai patogu, kodėl turčiau ką nors nemalonaus sakyti apie scenarijų ar dar ką... Kartą man nutiko tokia istorija su režisieriumi Stanislavu Gorovchinu. Pradėjau jam pasakoti, kaip gyventi. Ir jis net bandė kažką perdrygti, taisyti, o aš vis aiškinau, „i lentynėles dėšiau“, jis klausesi, rūkė... Išėjės paraudau iš gėdos kaip vėžys – kas aš toks, kad jį mokyčiau... Žmogus tuo užsiima, turia savų planų, kaip aš galu taip šneksti?! Net nenoriu kalbėti apie projektaus, kurie skirti tik nesąžiningai pasipelnyti iš kitų žmonių darbo. Man nesuvokiamą formulę: „Scenarius blogas, bet moka labai gerai.“

Arba „pinigų nėra, bet scenarius labai geras“. Negaliu suvokti, kaip blogas scenarius siejasi su didelais pi-nigais, ir atvirščiai. Kokia čia nesuprantama logika?

Tiesa pasakius, renkuosi ne vaid-menį, o kompaniją, kolektivą. Reikiā suprasti savo gyvenimo trukmę ir galimybę santykį. Jaunystėje galėjau imtis bet ko, sutikiu su visais pasiūlymais. Dabar suvokiu, kiek man liko laikas... Tik taip vertinu vi-sus pasiūlymus, atmetu juos arba priimiu. Juk tai mano gyvenimo die-nus ir labai svarbu, su kuo jas pra-leisi. Jei, sakymim, Aleksejus Ger-manas būtų pakvietęs filmuoti „Sunku būti dievui“, nors sušaudyk – nesutikčiau, nors esu didelis šio fil-mo gerbėjas ir gynėjas. Visi, kurie ten dirbo – didvyriai, nes ką jie iš-

tvrē, igyvendindami genialaus, kartais, matyt, ir baisaus žmogaus vizijas, neįmanoma suvokti. Tikrai net nebandyčiai citi į tokį projektą. Ramiai ir blaiviai vertinu savo galimybės. Padeda bendro reikalo pojūtis. Nenorū nuvilti. Niekaip ir niekada.

Kaip sekasi dar viena Jūsų veiklos sritis – restorano verslas?

Jau viskas. Prieš porą metų užda-rėme restoraną, beje, paskutiniai toje gatvėje. Buvo gera užėiga, Mask-vos centre, mielai ten rinkdavomės. Netinkamu laiku, deja, jį atidarėme. Bet nieko, tai labai įdomi patirtis. Restoranų verslas – sunki, bet proti-ting ir kūrybinga veikla. Bus re-vanšas (juokiasi).

Jūsų sūnus Glebas pasirinko aktoriūs kelią, dar paauglystėje ryškiai debiutavęs Popogrebskio ir Chleb-nikovo filme „Koktebelis“ (2003). Ramia širdimi ji ten išleidote?

Ne, žinoma, labai nerimavau, bet tik todėl, kad neitų ten iš inercijos, o jaustų tikrą pašaukimą. Žiūriu jo darbus, santykius su kitais, matau, kad viską daro teisingai.

Žinoma pavardė padeda ar trukdo?

Be abejo, trukdo. Jų kurse teatro akademijoje buvo du studentai ži-nomomis pavardėmis: Ivanas Jan-kovskis (aktoriaus Olego Jankovskio anūkas, – red. past.) ir Glebas. Nuo pat įstojimo jems visi prikai-šiojo, girdi, kurgi jums daugiau. Tad jie reikėjo dar sunkiau dirbti, irod-yti, kad yra savo vietoję. Glebas įsto-joj į buvusio mano pedagogo Sergejus Ženovačiaus kursą, o jis į tai žiūri ypač priekabiai. Dabar jie puikiai abu sutaria, net juokauju, kad ne man sū-nui patarinėti – jis turi, kas jam pro-fesionaliai pataria ir jį pamoko.

Negaliu nepaklausti apie jūsų lietuviškas šaknis. Ką jums jos reiškia?

Prieš kelias savaites Girkalnyje plačiai – kartu su visa šeima – šven-tėme mano sesers jubilieju. Dabar mūsų santykių su giminėmis Lietu-voje sustiprėjo. Beveik dvidešimt metų tik susiskambindavome, nes gana sudėtinga buvo atvažiuoti vie-niemis pas kitus. Lietuvoje, Girkalnyje, prabėgo mano vaikystės vasa-ros, kai tévai iš Čiukčijos atveždavo pas močiutę Moniką. Liko labai šviesūs prisiminimai.

Milžiniški atstumai telpa jūsų vaikystės prisiminimiuose – nuo Čiukčijos iki Lietuvos. Pasaulis, pasirodo, labai mažas.

Taip, labai mažas.

KALBĖJOSI
NERINGA KAŽUKAUSKAITĖ

Knygų puokštė

Nauji filmai – „Adelainos amžius“

Živilė Pipintytė

Lee Tolando Kriegerio „*Adelainos amžius*“ („Age of Adaline“, JAV, 2015) – iš tų meilės istorijų, kurios niekinamai vadinamos „filmais moterims“. Pasakojimas apie meilę, kuri tokia stipri, kad gali pakeisti žmogų, deja, amerikiečių filmuose dažniausiai būna saldžiai gražus, kupinas pamokomų situacijų ir dialogų, primenančių psychologo patarimus. Paprastai rodoma veikėjo (veikėjos) gyvenimo situacija arba problema, kurios sprendimo būdas filme pateikiamas kaip universalus receptas.

Adelainos problema nekasdieniška; ji nesensta. Gimusi 1908 metais, 1937-aisiai ją pateko į autoavariją, po kurios Adelaina visalaik dvidesimt devyneri. Kad netaptų slaptąjį tarnybą, mokslo tyrimu ar žiniasklaidos objektui, kas dešimt metų moteris keičia tapatybę ir gyvenamają vietą. Tikrajų jos istoriją žino tik duktė, kuriai filme jau aštuoniadescimt. Adelaina gyvena su šunimi, ji bijo išsimylėti, nes bet koks pastovėsnis ryšys kelia grėsmę, juk bus neįmanoma pasentti kartu. Ta-

čiau prieš dar vieną tapatybės posūki – Adelaina rengiasi keltis iš San Francisco į fermą Oregonę – ji prisipažįsta dukteriai, kad pavargo bėgti. Suprask, nuo savęs, jausmų, meilės.

Tuo gana populiaru mene ir ypač kine tema apie amžinos jaunystės spastus ir pavoju „Adelainos amžiuje“ baigiasi. Prasideda kita, mat nuolatinio bėgimo sukeltas Adelainos nuovargis sutapo su pažintimi Naujujų metų naktį: spalvingoje kompanijoje Adelaina pamatė gražuoli Elišą ir jį išsimylėjo. Vėliau ji sužinos, kad Elišas ne tik gražus, bet ir turtinges, ne tik turtinges, bet ir protinges: jis domisi istorija, pinigus aukoją ir bibliotekai, kurioje dirba Džene šikart pasivadinusi Adelaina, ir kitokioms visuomenės iniciatyvoms, pavyzdžiu, rūpinasi San Fransisko istorinio paveldo išsaugojimu. Žodžiu, tikras princas iš šiuolaikiško lofto, kurį, beje, išreniginė pats.

Adelaina jį traukia ne tik grožiu, bet ir originalumu – ji dirba bibliotekoje, moka kelias kalbas, atrodo kitokia nei dauguma bendraamžių. Blake Lively (daugumai pažįstama

iš televizijos serialo „Liežuvautoja“) stengiasi kaip gali, tačiau jos herojei pristigo tikros individualybės, juk sunku patikėti, kad beveik visus šimtą metų ji tik mokėsi kalbų, keiliavo, domėjosi sportu ir jautėsi vieši. Tai, be abejų, scenaristų, beje, pašyktėjusių ir individualesnių bruozų Elisui (Michielis Huismanas iš „Sostų žaidimo“) kaltė. Regis, tik kostiumų dailininko darbas sukuria tą žodžiai sunkiai nusakomą Adelainos išskirtinumą, kai viename kostiume susipina kelių epochų dražuoliai ir ženkli, skleidžiantys ypatingą aromatą.

Matyt, nereikia abejoti, kaip baigsis visa ši visiškai savo pirmokyštę prasmę šiai laikai praradusiu žodžiu „romantiška“ apibūdinama istorija, idomiai pasvarstyti, kodėl „Adelainos amžiuje“ galima ir gal net visai verta pasižiūrėti.

Pirmai priežastis – seniai ekranuose nematyto Harrisono Fordo vaidmuo. Jis vaidina Eliso tėvą asteronomą ir pasirodo tik filmo pabaigoje, tačiau išmena kiekviena aktoriaus scena. Fordas vaidina žmogų, kuris negali pamiršti prieš 40 metų sutiktos Adelainos – meilė privertė

jiapti savimi, pasirinkti prasmingą darbą, išsaugoti idealus. Kartu ji atneš ir didelę kančią. Kartoninį personažą Fordas sugebėjo paversti gyvu ir įtikinamu, suteikti astronomo linijai tą metafizinį išmatavimą, ku-

ming raukšlių išvagotu veidu gausiai druskina savo patiekalą, jaunyste švytinti jos mama aiškina, kokia pavojinga yra druska, o dukters reakcija – visai paaugliška.

Trečioji – netikėta filmo kūrėjų ir

rio režisierius vangiai ir blankiai siekia visą filmą.

Antroji – Adelainos ir jos dukters santykiai linija. Fleming suvaidino Ellen Burstyn, kurios meistriskumas – begalinis. Ko verta kad ir scena, kai mama ir duktė susitinka per gimtadienį papietauti restorane. Žila Fle-

herojų pagarba praečiai, žinioms, istorijai, knygoms. Kas nenorėtų gauti tokios knygų puokštės, kokią pažinties pradžioje Elišas dovanotoja Adelainai: Ray'aus Bradbury „Pienių vynas“, Henry Jameso „Deidez Miler“ ir Hill Livingston Grace „Baltoji orchidėja“?

Berliozo galva

Krësle prie televizoriaus

Pastarosiomis dienomis rusų intelektualai aptarinėja naują skandalą: Rusijos televizija parodė vieną pirmųjų Vladimiro Bortko seriale „Meistras ir Margarita“ seriją be kadrų, kuriuose matyti nukirsta rašytojo ateito Michailo Berliozo galva. Pasipiltinusiame režisierių buvo atsakyta, kad tai – ne cenzūra, o noras apsaugoti nepilnamečius nuo prievartos vaizdų, mat serialas rodomas dieną.

Šventeiškumas pasaulyje klestis visais laikais, tik dabar jis dar išjoko politinio korektiškumo pavadinimą. Itartinu ambiciju ir kompetencijų moralės sargai Lietuvoje saugiai jaučiasi po įvairių valstybinių institucijų, kurios nesidomi ir neanalizuoją visuomenėje pastaraisiais dešimtmečiais vykstančių permanentų, iškabomis. Po to, kai prie Lietuvos kino centro veikianti filmų indeksacijos komisija norėjo uždrausti roduti Lars von Trierio „Nimfomanę“, mažai kas gali stebinti. Tačiau pamatės Kino įstatymo pataisais vis dėlto nustebau. Štai kaip siūloma indeksuoti filmus: 1) „V“ – filmai, skirti įvairaus amžiaus žiūrovams; 2) „N-7“ – filmai, skirti žiūrovams nuo 7 metų. Jaunesni kaip 7 metų žiūrovai iš šiuo indeksu pažymėtus filmus ieidžiami tik kartu su juos lydinčiais pilnamečiais asmenimis; 3) „N-13“ – filmai, skirti žiūrovams nuo 13 metų. Žiūrovai nuo 7 iki 13 metų iš šiuo indeksu pažymėtus filmus ieidžiami tik kartu su juos ly-

dinčiais pilnamečiais asmenimis; 4) „N-16“ – filmai, skirti žiūrovams nuo 16 metų. Žiūrovai nuo 13 iki 16 metų iš šiuo indeksu pažymėtus filmus ieidžiami tik kartu su juos lydinčiais pilnamečiais asmenimis; 5) „N-18“ – filmai, skirti žiūrovams nuo 18 metų. Žiūrovai nuo 16 iki 18 metų iš šiuo indeksu pažymėtus filmus ieidžiami tik kartu su juos lydinčiais pilnamečiais asmenimis.“

Kaip žmogus, kuris gūdžiu sovietmečiu išsigudrindavo praslysti iš tik suaugusiemis skirtus Michelangelo Antonioni ar Federico Fellini filmus, pasigailėjau šiuolaikinių paauglių, kuriems atviros durys tik iš komiksų ekranizacijas kino teatruse ir internetą, kur jie pamato viską, ko jų amžiuje matyti iš tikrųjų negalima. Kodėl lietuviams taip patinka viską drausti, matyt, jau kitas klausimas, bet, regis, sovietinę tikrovę kaip fantasmagoriją ar groteską romanuose aprašeš Michailas Bulgakovas vis dar aktualus ne tik savo tévynėje, bet ir pas mus.

Šią savaitę ir televizijos rodys filmų, kurie, bijau, sukelty daug abejoniu lietuvių moralės sargams. *TV1* (šiavkar, 8 d. 22.55) primins anglų režisierius Samo Mendeso „Amerikos grožybes“, kurios 1999 m. pelnė penkis „Oskarus“, tarp jų ir už geriausią režisūrą, ir bene pirmą kartą tokį apdovanojimą gavo debiutantas. Nežinau, kaip „Amerikos grožybes“ be abejų, dar vienas filmas, kritikuojantis priemėsčių gyventojų Ameriką ir bene didžiausią viso pasaulio varotojų iliuziją – gyventi gražiai ir

„Betmenas. Pradžia“

dymo metais buvau linkęs sutikti su teiginiu, esą tai vienas labiausiai pervertintų visų laikų filmų. Pagrindinis „Amerikos grožybių“ veikėjas Lesteris (Kevin Spacey) išgyvena vitudinio amžiaus krizę. Darbas neitekia pasitenkinimo, laimingas šeimyninis gyvenimas – tik regimybė: žmona (Anette Benning) neištikima, paauglė duktė (Thora Birch) išžiūrėjo į kaimynų sūnų, spėjusi pabūti psichiatrinėje. Kiekvieną Lesterio veteje išstikta depresija. Kaip žinia, križę paprastai lydi keisti sprendimai bei nutikimai. Lesteris išimyli gražutę savo dukters bendraklasę Andželą (Mena Suvari)....

„Amerikos grožybės“, be abejų, dar vienas filmas, kritikuojantis priemėsčių gyventojų Ameriką ir bene didžiausią viso pasaulio varotojų iliuziją – gyventi gražiai ir

maloniai, tačiau Mendesas – geras teatro režisierius, todėl jis ne tik moka puikiai dirbti su aktoriais, bet ir prismaigstę filmą nuorodų į Antonio Čechovo pjeses ir Vladimiro Nabokovo „Lolitą“.

Pasiilgusiems postmodernistinių žaidimų vis dėlto pirmiausiai siūlyčiau prisiminti jauno, ižūlaus ir dar visai nekonjunktūriško Lucu Bessonu 1985 m. filmą „Metro“ (TVI, 9 d. 21 val.). Šio filmo epigrafas – žaisminga trijų citatų: Sokrato, Sartre'o ir Sinatros parafrazė, o veikėjas – cinikas, vagis, ramybės drumbėtas Fredas, kuris režisieriui buvo lyg Mažojo princo ir Pamišlio Makso mišinys. Nuo pavogtų dokumentų savininkų bei policininkų Fredas (tada jau Tarzan) „Greistoke“ suvaidinės ir iškart žvaigžde tapęs Christopheris Lambertas) slapstosi ir su paslaptinga Isabelle Adjani gražuoje susitinkinėja Paryžiaus metro, bet tai netrukdo Bessonui prisiminti Jeano-Luco Godard'o ir daugelio kitų garsių kūrėjų filmų.

Žaidimas kino atmintimi ir įvairiomis jo formomis bei novatoriškas garso takelių pelnė Bessonui bene pirmo prancūzų kino postmodernisto vardą, kurį dar labiau įtvirtino „Penktasis elementas“. Gaila, kad dabar vis mažiau progų prisiminti tokį Bessoną.

Kinas negailestingas, ypač tiems, kurie drėsta suabejoti jo geležinėmis taisykliėmis. Šių dienų kūrėjai tai gerai žino, todėl žaidžia pasitelkdami

populiarius masinės kultūros personažus. Toks, man regis, yra Christopheris Nolanas, pabandę istoriją apie Betmeną papasakoti filmu noir dvasia. 2005 m. filmu „Betmenas. Pradžia“ (LNK, šiavkar, 22.40) jis pradėjo naują trilogiją apie žmogų-šilknosparnį. Su pagrindinių heroinų, Betmeną, suvaidinus Christiniu Bale'u, ko gero, gali susitapatinti kiekvienas, patyręs vaikystės traumą, turintis kompleksų ar depresuojančius žmogus.

Nežinau, ar taip Nolanas gydo savo kompleksus, bet Larsui von Trierui filmas „Melancholija“ (TV3, šiavkar, 8 d. 2 val.) padėjo išgyventi depresiją. Kitame taip pat ne pirmą kartą per pastaruosius mėnesius televizijų rodomame filme, Jonathano Glazerio „Po oda“ (BTV, 11 d. 21.30), ryški pasaulio pabaigos nuojauta. Šių dviejų niūrių ir metaforiškų kino pasakų herojės yra moterys (jas suvaidino Kirsten Dunst ir Scarlett Johansson), tiksliau, režisierių išsivaizdavimas apie moteris, jų troškimus ir silpnybes. Filmuose rodomi žmonės ir tikrovė – lengvai atpažįstami, bet laikas – nekonkretus. Tokiam pasaulyje ir Bulgakovas Vandalas rastų, ką veikti. Juk tokie kaip Berliozas netikintys amžinės rašytojai netenka galvų ne tik Stalino laikų Maskvoje.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	Dailė
Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija Vinco Kisarausko (1934–1988) kūrybos retrospektvyba „Pasisveikinimas su laiku“ „124 fotografijos ir keli daiktai iš Vinco Kisarausko archyvo“	Iki gegužės 9 d. galerijoje „Meno niša“ dar galima suspėti pasižiūrėti jaunuųjų menininkų Algirdo ir Remigijaus Gataveckų parodą „Autopretai-homonimai“. Šių Alytaus vaikų globos namuose užaugusių dyvinių kūryba tikrai veikia – ne tik jausmus, bet ir gyvenimą, nes paskatina keisti ir keisti požiūrį į socialinę atskirtį bei ją patiriančius žmones. Ne veltui tarptautinėje šiuolaikinio meno mugėje „ArtVilnius '12“ Algirdas už projektą „Poveikis“ buvo apdovanotas geriausio Lietuvos jaunojo menininko titulu. Broliai bendradarbiauja kurdami ir į procesą įtraukia savo likimo draugus, augančius vaikų globos namuose. Dabar eksponuojami autopretai kaip tik ir kalba apie jų kūrybinį dialogą.
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Vladislovo Neveravičiaus studijoje“ Algirdo Petruolio (1915–2010) gimimo šimtmečio paroda „Pustonių turtai paletėje“	Muzika
Radvilų rūmai Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Senųjų ikonų paslapty. Andrejaus Balykos ikonų kolekcija: pagrobtą, grąžintą, papildytą“	Bene ambicingiausia šio sezono Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro premjera – gegužės 15 d. rampos šviesas išvys Ludwigo van Beethoveno opera „Fidelijus“. Operą inšcenizuoja Oskaras Koršunovas, spektaklio muzikos vadovas – Martynas Staškus. Vilniškis „Fidelijus“ tapo bendra LNOBT ir Bergeno nacionalinės operos (Norvegija) darbu. I Vilnių spektaklis atkeliaavo jau išbaigtu pavidualu. Statytojų komandą papildo scenografas Gintaras Makarevičius, kostiumų dailininkė Sandra Straukaitė, šviesų dailininkas Steinas Phillipsas. Leonoros partiją ruošia Nomeda Kazlauskaitė-Kazlaus, Irena Zelenkauskaitė, Karolina Glinskaitė, Aistė Miknytė ir britų dainininkė Rachel Nicholls. Florestaną Vilniuje dainuos iš Naujosios Zelandijos kilęs tenoras Andrew Sritheranas ir Markusas Ahme iš Vokietijos.
Taikomosios dailės muziejus Arsenalo g. 3A Paroda „Absoliuti tekstilė. Nuo ištakų iki XXI a.“ iki 10 d. – paroda „Maištas buduare“ (XX a. aštunto dešimtmečio mada iš Aleksandro Vasiliuje kolekcijos)	Teatras
Vytauto Kasiulio dailės muziejus A. Goštauto g. 1 Retrospektivinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija iki 12 d. – paroda „Jonas Rimša (1903–1978). Ugnies ir džiunglių magija“	Vilnius mažajame teatre gegužės 12 d. 19 val. tarptautinį teatro debiutų festivalį „Tylos!“ atidaro teatro maištininkų iš Romos spektaklis „La Merda“. Tai pirmasis Cristian Ceresoli kūrinys, atnešęs teatrui šešis svarius apdovanojimus.
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenatas Arsenalo g. 1 Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Pavasario švenčių papročiai ir simboliai“	Nacionalinis dramos teatras
Kazio Varnelio namai-muziejus Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44	Dalyvauja R. Rastauskas (poesija, balsas), B. Wallenas (trimitas, elektronika, D. Britanija), D. Golovanovas (klavišiniai, elektronika), A. Gotesmanas (perkusija)
Vilniaus gynybinės sienos bastėja Bokšto g. 20 Nuolatinė ekspozicija	9, 16, 17 d. 12 val., 10 d. 15 val. – „KAKĖ MAKĖ“ (pagal L. Žutautės knygą vaikams). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė (Salė 99)
Valdovų rūmų muziejus Katedros a. 4 Tarptautinė vieno eksponato paroda „Viduramžių papuošalas. Mīslingasis Vytauto Didžiojo epochos diržas“	12, 13 d. 18 val. – PREMJERA! B. Brechto „GERAS ŽMOGUS IŠ SEZUANO“. Rež. ir komp. – V. Bareikis
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	15 d. 18 val. – C. Murillo „TAMSOS ŽALDIMAS“. Rež. – D. Rabašauskas (99 salė)
Parodų salės „Titanikas“ Maironio g. 3 iki 9 d. – VDA meno doktorantų paroda „Mnemosinės ledkalnis“	Oskaro Koršunovo teatras
Galerija „Akademija“ Pilies g. 44/2 iki 9 d. – VDA Garbės profesoriaus Algimanto Švėgždos (1941–1996) III piešinių konkurso laureacijų Gabrielės Adomaitytės ir Rasos Jančiauskaitės paroda „Kontaktas 88“	10, 17 d. 19 val. – OKT studijoje – A. Čechovo „ŽUVĖDĀ“. Rež. – O. Koršunovas
Tekstilės galerija „Artifex“ Gaono g. 1 Katarzynos Podgórskos-Glonti paroda „Memory File (Atminties rinkmena)“	14 d. 19 val. – M. von Mayenburgo „UGNIES VEIDAS“. Rež. – O. Koršunovas
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	Rusų dramos teatras
Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras Naugarduko g. 10/2 Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė“ (Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.) iki 10 d. – paroda „Jaunasis Schönbergas Vienoje iki 1900-ųjų“ nuo 12 d. – paroda „Rytų-Vidurio Europos sinagogos 1781–1944 m.“	7 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas
Galerija „Kunstkamera“ Ligoninės g. 4 Sofijos Romerienės (1885–1872) paroda „Sofijos pasaulis“	8 d. 18.30 – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMI-GRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas
Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija Vilniaus g. 39 Loretos Zdanavičienės tapybos paroda „Ananasas“	9 d. 18.30 val. – E.-E. Schmitto „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys
Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras Naugarduko g. 10/2 Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė“ (Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.) iki 10 d. – paroda „Jaunasis Schönbergas Vienoje iki 1900-ųjų“ nuo 12 d. – paroda „Rytų-Vidurio Europos sinagogos 1781–1944 m.“	10 d. 18.30 – N. Simono „PASKUTINYSIS AISTRINGAS MEILŪŽIS“. Rež. – O. Lapina, J. Bogdanovič-Golubeva
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	10 d. 12 val. – H.Ch. Anderseno „UNDINELĖ“. Rež. – J. Šciuckis
Galerija „Kunstkamera“ Ligoninės g. 4 Sofijos Romerienės (1885–1872) paroda „Sofijos pasaulis“	13 d. 19 val. – GM gyvai: „Light in Babylon“ – pasaulio muzikos sintezė (Turkija, Iranas, Prancūzija)
Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija Vilniaus g. 39 Loretos Zdanavičienės tapybos paroda „Ananasas“	14 d. 18.30 – V. Kondrusveičius „ZOFIJA ALŠENIŠKĖ“ (miuziklas). Rež. – M. Kovalčikas (Baltarusijos valstybinis akademinis muzikinis teatras)
Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras Naugarduko g. 10/2 Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė“ (Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.) iki 10 d. – paroda „Jaunasis Schönbergas Vienoje iki 1900-ųjų“ nuo 12 d. – paroda „Rytų-Vidurio Europos sinagogos 1781–1944 m.“	Teatras „Lelė“
Tekstilės galerija „Artifex“ Gaono g. 1 Katarzynos Podgórskos-Glonti paroda „Memory File (Atminties rinkmena)“	Didžioji salė
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	10 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus „GRYBLI KARAS“. Rež. – A. Mikutis
Galerija „Kunstkamera“ Ligoninės g. 4 Sofijos Romerienės (1885–1872) paroda „Sofijos pasaulis“	15 d. 18.30 – „NE PAGAL ŠIO PASAULIO MADĄ“ (fantazija apie poetą K. Donelaitį). Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
Vilniaus gynybinės sienos bastėja Bokšto g. 20 Nuolatinė ekspozicija	Mažoji salė
Valdovų rūmų muziejus Katedros a. 4 Tarptautinė vieno eksponato paroda „Viduramžių papuošalas. Mīslingasis Vytauto Didžiojo epochos diržas“	7 d. 18.30 – V.-V. Landsbergio „VILIS“. Rež. – V.-V. Landsbergis
Vilniaus gynybinės sienos bastėja Bokšto g. 20 Nuolatinė ekspozicija	9 d. 12, 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ“ (H.Ch. Anderseno pasakos motyvais). Rež. ir dail. – R. Driežis
Nacionalinis operos ir baletų teatras	10 d. 14 val. – Just. Marcinkevičiaus „VORO VESTUVÉS“. Scen. aut. ir rež. – A. Mikutis

„Menų spaustuvė“
Festivialis „Naujasis Baltijos šokis '15“
 7, 8, 10, 12 d. 13–20 val., 9 d. 13–16 val. ir
 17.30–20.30, 11 d. 13–21.45 *Studijoje II – C.a.p.e. BRUSSELS | C.a.p.e. HORROR | C.a.p.e. ANIMA.* Rež. – E. Joris (Belgija)
 7 d. 19 val. *Juodojoje salėje – „INVESTICIJA“.* Rež. – D. Freemanas (JAV, Belgija)
 8 d. 20 val. *Juodojoje salėje – „MONSTRAI“.* Choreogr. – S. Mathieu (Kauno šokio teatras „Aura“ (Lietuva, Prancūzija))
 8 d. 21 val. *Kišeninėje salėje – „INTERVIU SU MADONA“.* Choreogr. – K. Vismane (Latvija)
 9 d. 16, 21 val. *Juodojoje salėje – „ORE“.* Choreogr. – O. Žiltuchina (Latvija)
 10 d. 20 val. *Juodojoje salėje – „ŠOKIS MUTANTAS, ARBA TŪKSTANTIS ŠOKIŲ, PRIVALOMU SUŠOKT IKI MIRTIES“.* Rež. – J. Veski, P. Pärensonas (Estija)
 11 d. 19 val. *Juodojoje salėje – „PER SAVE“.* Choreogr. – R. Gudavičiūtė, S. Lundström (Lietuva, Švedija, Vokietija); „JIS GYVENO ŠALIMAIS“. Choreogr. – I. Kuniskis (Lietuva, D. Britanija)
 11 d. 21 val. *Kišeninėje salėje – „POPULAR PROBLEMS“.* Choreogr. – S. Juraškaitė ir A. Lisičkinaitė
 12 d. 19 val. *Juodojoje salėje – „IDIOSINKREZĒ“.* Choreogr. – M. Solinas, I. Urzelai (D. Britanija, Ispanija, Italija)
 13 d. 18.30 *Kišeninėje salėje – „BRANGIOJI MOKYTOJA“.* Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratus“)
 14 d. 18.30 *Kišeninėje salėje – „VA BANQUE!“* (pagal A. Čechovo „Meška“). Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratus“)
 15 d. 19 val. *Juodojoje salėje – Ch. Marlowe „DR. FAUSTAS“.* Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
 15 d. 19 val. *Stiklinėje salėje – J. Paškevičiaus „RIBOS“.* Rež. – T. Montrimas (jaunųjų scenos menininkų programa „Atvira erdvė“)

KAUNAS

Kauno dramos teatras

7 d. 18 val. *Mažoje scenoje* – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELIOS JŪVIS“.

Rež. – V. Malinauskas

8 d. 17 val., 9 d. 15 val. *Didžiojoje scenoje – PREMJERA!* „MECHANINĖ ŠIRDIS“ (pagal M. Malzieu romaną).

Rež. – A. Arcima

10 d. 15 val. *Ilgioje salėje* – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“.

Rež. – I. Paliulytė

12 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – A. Areimosa, L. Udrėnės „KARTU“ (pagal S. Žadano romaną „Depečė Modz“).

Rež. – A. Arcima

12, 13 d. 19 val. *Ilgioje salėje* – A. Čechovo „PALATA“.

Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas

14 d. 18 val. *Ilgioje salėje* – B. Srblianovič „SKERIAI“.

Rež. – R. Atkočiūnas

15 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – M. Frischos „BIOGRAFIJA: VAIDINIMAS“.

Rež. – G. Varnas

Kauno valstybinis muzikinis teatras

8 d. 18 val. – E. Johno, T. Rice'o „ALDA“.

Dir. – J. Janulevičius

9 d. 18 val. – „NOTRDAMO LEGENDA“.

Insc. aut. ir choreogr. – A. Jankauskas, dir. – J. Janulevičius

10 d. 18 val. – Kauno valstybinio muzikinio teatro ir Vytauto Didžiojo universitetuose koncertas.

Dir. – J. Janulevičius ir V. Visockis

14 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“ (pagal A. Dumas romaną).

Dir. – J. Janulevičius

Kauno kamerinis teatras

7 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „BE GALO ŠVELNI ŽMOGŽUDYSTĘ“.

Rež. – S. Rubinovas

8 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINÉ „PAS BLEZA“.

Rež. – S. Rubinovas

10 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS, ARBA MELO MOKYKLA“.

Rež. – A. Pociūnas

14 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“.

Rež. – S. Rubinovas

15 d. 18 val. – G. Boccaccio „DEKAME-RONAS“.

Rež. – A. Rubinovas

Kauno mažasis teatras

8 d. 19 val. – M. Valiuko „BARAKUDŲ MEDŽIOKLĖ ŽALIEMS“.

Rež. – M. Valiukas

10 d. 14 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FÉJOS ŠAUKŠTELIS“.

Rež. – A. Dilytė

14 d. 19 val. – M. Valiuko „SEPTYNIOLIKA“.

Rež. – E. Prakuliauskaitė-Milinienė

Kauno lėlių teatras

9 d. 12 val. – „ŽIRAFÀ SU KOJINÉMIS“.

Rež. – G. Radvilaviciūtė

10 d. 12 val. – „ŠEIMYNELÉ IŠ DIDŽIOSIOS GIRIOS“.

Rež. – O. Žiugžda

KLAIPÉDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

7 d. 18 val. *Žvejų rūmuose* – I. Turgenevo „INAMIS“.

Rež. – A. Lebeliūnas

10 d. 12 val. *Žvejų rūmuose* – PREMIERA!

K. Macijausko „NUTIKIMAI SMALIŽIŲ ŠALYJE“.

Rež. – K. Macijauskas. Vaidina J. Naujokas, S. Šakinytė, A. Eismantės ir kt.

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

7 d. 18.30 – Z. Liepinio „ADATA“

9 d. 18.30 – Itališkas koncertas. Atlikėjai R. Bagdanavičiūtė (sopranas), V. Balystė (sopranas), A. Dovydaitienė (mecosopranas), D. Kužmarskytė (mecosopranas), R. Petrusaitė (sopranas), L. Ramelienė (sopranas) ir kt. Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro orkestras (vyr. dir. – D. Pavilonis).

Dir. – F. Deloche (Prancūzija)

10 d. 13 val. – A. Kučinsko „BULVINĖ PASAKA“

14 d. 18.30 – edukacinė programa „Operos klasė“ G. B. Pergolesi „TARNAITĖ PONIA“

ŠIAULIAI

Valstybinis Šiaulių dramos teatras

7 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRÉMENO MUZIKANTAI“.

Rež. – A. Giniotis

8 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“.

Rež. – A. Pociūnas

9 d. 18 val. – „NEBYLYS“ (pagal J. Tumą-Vaižgantą).

Rež. – J. Vaitkus

10 d. 12 val. – „MIKÉ“ (pagal A.A. Milne'o knyga).

Rež. – A. Pociūnas

14 d. 18 val. – „PADARYK IŠ MANĘS JUNGIKL!“ (šokio teatras „Aura“)

15 d. 18 val. – B. Brechto „PONAS PUNTILA IR JO TARNAS MATIS“.

Rež. – A. Pociūnas

PANEVĖŽYS

Juozo Miltinio dramos teatras

7 d. 18 val. – G. Grekovo „HANANA, KELKIS IR EIK“.

Rež. – R. Augustinas A.

8 d. 18 val. – R. Thomas „YVRAS SPAŠTUOSE“.

Rež. – D. Kazlauskas

10 d. 18 val. – „KULKOS VIRŠ BRODVÉJAUS“ (pagal P. Rozenfeldo-Olevo pjesę).

Rež. – D. Kazlauskas

13 d. 18 val. – K. Sajos „DEVYNBÉDŽIAI“.

Rež. – M. Meiliūnas

15 d. 18.30 – D. Gyzelmano „PONAS KOLPERTAS“.

Rež. – Velta ir Vytautas Anužiai

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

9 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – simfoninis „Bolerio“.

Simfoninės muzikos koncertų sezono pabaigai. Lietuvos nacionalinės simfoninių orkestras. Solistė E. Rodrigues (fortepijonas).

Dir. – J. Domarkas. Programoje C. Saint-Saenso, M. Ravelio kūrinių

10 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – koncertas visai šeimai „Skambantys pavasariai“.

Naujosios Vilnios muzikos mokyklos 50-mečiui.

Koncertuoja mokyklos 50-mečiui, solistai.

Dalyvauja solistai N. Katilienė (sopranas),

J. Aleknavičius (fortepijonas).

Koncerto vedėja I. Žilinskienė. Programoje A. Vivaldi,

Ž. Metallidi, P. Sarasate's, S. Rachmaninovo, J. Švedo, V. Kernagio ir kt. kūrinių

10 d. 16 val. *Taikomosios dailės muziejuje*,

14 d. 18 val. *Šiaulių miesto kultūros centro „Laiptų galerijoje“* – „Lietuvos dailininkai

Paryžiuje. Grupė ARS“.

Menų projektu „Dailės ir muzikos kūrėjų vizijos“ VI programa.

Ansamblis „Musica humana“.

Solistai: S. Liamo (sopranas), S. Skjervoldas (baritonas), A. Vizgirda (flieita), R. Beinaris (obojus), I. Girdžiūnaitė (smuikas), D. Bagdonaitė (fortepijonas), B. Vaits (fortepijonas)

10 d. 15 val. *Trakų pilies Didžiojoje menėje* – „Džiaza ant vandens“.

Vilnius: D. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos kolektyvai:

džiazo ansamblis „Made in 234“, saksofonų

kvartetas, džiazo trio, mušamųjų instrumen-

tu orkestras, vokalinis ansamblis „Mini jazz“, trimtininkų duetas ir kt.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

S. Vainiūno namuose

9 d. 18 val. „Trío Opus“: M. Finkelstein (fortepijonas), L.M. Kmieliauskaitė (smuikas)

ir A. Kmieliauskas (violončelė).

Programoje M. Ravelio kūrinių

13 d. 18 val. – žurnalistu A. Juodpusio

kūrybos vakaras

XVII muzikos festivalis „Sugržimai“

8 d. 18 val. *Milnijue, M.K. Čiurlionio namuose* – M. Alesi (fortepijonas, Italija)

8 d. 18.45 val. *Alytaus Šv. Angelų sargų bažnyčioje* – P. Gefenas (flieita, Lietuva, Belgija, Prancūzija), M. Lukošiūtė (mecosopranas), V. Norėka (tenoras), A. Vizbaras (fortepijonas), muzikologas V. Juodpusis

10 d. 14 val. *Vilnius arkikatedroje baziliuje*, 12 d. 17.30 val. *Varienos kultūros centre* – V. Barkauskas (vargonai, Lietuva, JAV), R. Beinaris (obojus), E. Andziulis (mušamieji), Varėnos J. Čiurlionytės menu mokyklos jaunių choras „Varėnė“ (vad. – I. Zalanskienė)

VILNIUS

Šv. Kotrynos bažnyčia

14 d. 19 val. – „Chopino suvienyti“.

M. Kiyone (fortepijonas, Japonija),

A. Dutkiewiczus (fortepijonas, Lenkija)

Valdovų rūmai

9 d. 14 val. *III manieristinėje antikamerajoje* – ansamblis „Lirum“ ir jo bičiuliai: Vilniaus B.

Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos

klasiškės gitaros trio, Valdovų rūmų muziejuje išilginių fleitų konsortas, Vilnius

chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ išilginių fleitų ansamblis

Piano.it salė

8 d. 19 val. – senovinių romanių ir psalmų

atlikėjai E. Smoljaninovas ir jai akomponuo-

jančio gitaristo S. Smoljaninovo koncertas

Vakarai

VILNIUS

Rašytojų klubas

11 d. 17.30 – skaitymai iš ciklo „Iš būsimų knygų rankraščių“.

Fragmentus iš būsimos knygos skaito rašytoja R. Aškinytė

„Mūsų gyvenimas“

Savaitės filmai

Gazelės ***

Trisdešimtmečiai Mari ir Eriks kartu nuo licējaus laikų. Jie jau rengiasi pirkti pirmą bendrą būstą, kai Mari aplanko abejonės, o susitikimas su žaviu tamsiaplaukiu paskatina apsispręsti. Mari palieka Eriką ir pasineria į laisvę ir malonumus. Bet netrukus ji atranda ir kitą – žiauresnį pasauly, kur jos amžius ir pasirinkimas būti vienai sukelia įtarimų. Naujos draugės padės Mari suprasti, kas yra jos šansasapti stipresnei ir laimingesnei. Režisierė Mona Achache sako, kad postfeminizmas naujai apibrėžė santykius tarp moterų ir vyru – jie aptariami filme. Taip pat režisierė atkreipia dėmesį, kad dabar meilės santykijų trukmę galima lyginti su darbo santykijų. Pagrindinius vaidmenis sukurė Camille Chamoux, Audrey Fleurot, Anne Brochet, Naidra Ayadi (Prancūzija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Gilyn į mišką ****

Naujas Robo Marshallo („Čikaga“) miuziklas pasakoja apie šeimą, kuri negali susilaikti kūdikio. Kepėjų užbūré Ragana, svajantį susigrąžinti jaunystę. Ji ir pasiūlo nuimti prakeiksmą mainais už stebuklingo jaunystės gérimo sudėties dalis. Kad jas surinktu, Kepėjas išsirengia į mišką... Pasakų herojus filme suvaidino Meryl Streep, Emily Blunt, Jamesas Cordeinas, Anna Kendrick, Chrisas Pine'as, Johnny Deppas (JAV, D. Britanija, Kanada, 2014). (Vilnius, Klaipėda)

Karštos gaudynės **

Nepatyrusi policininkė turi vežti į teismą svarbiausią liudytąją. Pakeliuijas ištiks daug nuotykių, tad naujokė (Reese Witherspoon) ir narkotikus į JAV gabenuis nusikaltelio našlę (Sofia Vergara) turės rasti bendrą kalbą, kad apsaugotu nuo jų tykojančių mafijos žudikų ir korumpuotų policininkų. Anne Fletcher komedioje apie tai, kad nusikaltėliams moterų logika – neįkandama, taip pat vaidina Michaelas Mosley, Robertas Kazinsky, Johnas Carollas Lynchas (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys)

Mūsų gyvenimas ***

Richardo Loncraine'o komedija apie meilę, senatvę ir nekilnojamajį turtą sukurta amerikiečių rašytojos Jill Ciment bestselero „Heroic Measures“ motyvais. Menininkas Aleksas (Morgan Freeman) ir mokytoja bei šunų mylėtoja Rut (Diane Keaton) penktą dešimtmetį kartu gyvena Brukline. Bégant laikui nepatikimas Niujorko rajonas tapo populiarus ir buto vertė išaugo. Nepakenčiamai kaimynai hipsteriai bei kopimas laiptais į penktą aukštą paskatina veikėjus parduoti butą ir ieškoti naujo būsto. Taip prasideda kupinas išvykių ir staigmenų Rut ir Alekso savaitgalis... (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys)

Septintas veiksmas ***

Saimonas Eksleris – garsus ir talentingas aktorius, bet, deja, jis prarado įkvėpimą ir jaučiasi „amžinai pavargęs“. Jis atsidūrė psichiatrinėje gydykloje, bet grįžęs namo ir suvokęs, kad karjera neįsvengiamai baigiasi, Saimonas svarsto savižudybés galimybes. Tačiau norai tampa nebeaktualūs, kai aktorius įsimylį daug už save jaunesnę draugų dukterį lesbietę. Šis Barry Levinsono filmas – vieno geriausiu šių dienų amerikiečių rašytojo Philipo Rotho romano „Pažeminiamas“ („The Humbling“ – ir originalus filmo pavadinimas) ekranizacija. Gal Alui Pacino ir Gretai Gerwig („Frances Ha“) pavyks perteikti rašytojo kūrinių dvasią? (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Žmogus-paukštis ****

Alejandro Gonzálezo Iñárritu filmas pasakoja apie kadaise garsų aktorių (Michael Keaton), populiaruose filmuose vaidinusių superdidvyrių. Daabar jis rengiasi premjerai Brodvėjaus teatre ir kovoja su savimi, kad atgautų šeimą ir buvusių šlovę. „Žmogus-paukštis“ siemet gavo 4 pagrindinius „Oskarus“ – už geriausią filmą, režisūrą, scenarijų bei operatoriaus darbą ir tai gana retas atvejis, kai filmas tikrai vertas apdovanojimų. Taip pat vaidina Edwardas Nortonas, Emma Stone, Naomi Watts, Zachas Galifianakis (JAV, 2014). (Vilnius)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Agnė Narušytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

8–14 d. – Karštos gaudynės (JAV) – 11.30, 13.45, 16, 18.15, 20.30
Mūsų gyvenimas (JAV) – 13.45, 16, 19, 21.30
Vienna kairiaja (Rusija) – 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45
13 d. – Naktis be karūnos (D. Britanija) – 18.10
14 d. – Pašėlės Maksas. Itūžio kelias (Australija, JAV) – 20 val.
Keršytojai. Altronio amžius (3D, JAV) – 11.15, 14.30, 17.50, 21.10
8–13 d. – Keršytojai. Altronio amžius (JAV) – 16.45, 20 val.; 14 d. – 15.10, 20 val.
8, 11–14 d. – Išmesta iš draugų (Rusija, JAV, Lenkija, Vokietija) – 13.10, 17, 19.30, 21.30; 9, 10 d. – 12, 13.10, 17, 19.30, 21.30
8–13 d. – Greiti ir išiutę 7 (JAV) – 14, 15.15, 18.20, 21.20; 14 d. – 14.20, 18.20, 21.20
9, 11–14 d. – Adelainos amžius (JAV) – 15.30, 18.30, 21.45; 9, 10 d. – 12.30, 15.30, 18.30, 21.45
8–14 d. – Didysis skrydis (Prancūzija, Belgija) – 11.15, 13.30, 15.45, 18 val.
Didysis skrydis (3D, Prancūzija, Belgija) – 12.15, 14.30
9, 11–14 d. – Mūsų dėl Sevastopolio (Rusija, Ukraina) – 18.20, 20.50; 9, 10 d. – 12.45, 18, 20.50
8–14 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 15.45, 20.40; Namai (JAV) – 12.15, 17.10; Namai (3D, JAV) – 14.50
9, 10 d. – Drakono lizdas (JAV) – 11 val.
8–13 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 20.15
9, 10 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 11.30
8–12, 14 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 18.10

Forum Cinemas Akropolis

8–14 d. – Karštos gaudynės (JAV) – 12.30, 14.40, 16.50, 18.10, 20.30; Vienna kairiaja (Rusija) – 12.50, 15, 17.05, 19.10, 21.10; Mūsų gyvenimas (JAV) – 13.10, 19.40, 21.20
13 d. – Naktis be karūnos (D. Britanija) – 18.45
14 d. – Pašėlės Maksas. Itūžio kelias (Australija, JAV) – 20 val.
8–14 d. – Keršytojai. Altronio amžius (3D, JAV) – 11.15, 14.30, 17.40, 20.50; Keršytojai. Altronio amžius (JAV) – 10.50, 11.30, 16 val.
Didysis skrydis (3D, Prancūzija, Belgija) – 13.50, 17.30
8–13 d. – Adelainos amžius (JAV) – 12.15, 15.30, 19, 21.30; 14 d. – 12.15, 19, 21.30
8–14 d. – Greiti ir išiutę 7 (JAV) – 12, 15.20, 18, 21 val.
8–13 d. – Išmesta iš draugų (Rusija, JAV, Lenkija, Vokietija) – 14.50, 16.40, 18.20, 21.40;
14 d. – 14.50, 16.40, 21.40
8–12 d. – Mūsų dėl Sevastopolio (Rusija, Ukraina) – 18.45, 20.20; 13 d. – 20.20; 14 d. – 18.45
8, 11–14 d. – Namai (JAV) – 15.10; 9, 10 d. – 10.30, 15.10
8–14 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 10.50, 18 val.; 9, 10 d. – 10.50
9, 10 d. – Mūsų dėl Sevastopolio (Rusija, Ukraina) – 18.10
8–14 d. – Drakono lizdas (3D, JAV) – 12.20
8–13 d. – Adelainos amžius (JAV) – 13, 15.40, 18.30, 21.10; 14 d. – 12.40, 14.40, 18.10, 21.20
8–14 d. – Keršytojai. Altronio amžius (JAV) – 20.30
8, 9 d. – Išmesta iš draugų (Rusija, JAV, Lenkija, Vokietija) – 12.50, 14.50, 17, 18.30, 20.45, 23.40; 10–13 d. – 12.50, 14.50, 17, 18.30, 20.45; 14 d. – 12.50, 14.50, 17, 18.30
8, 9 d. – Adelainos amžius (JAV) – 13, 15.30, 19.10, 21.40
8–14 d. – Greiti ir išiutę 7 (JAV) – 12.30, 15.20, 18.20, 21.30
8 d. – Didysis skrydis (Prancūzija, Belgija) – 10.30, 16.10; 9–14 d. – 10.30, 11.30, 16.10
8–14 d. – Didysis skrydis (3D, Prancūzija, Belgija) – 13.50; Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 10.40; Namai (JAV) – 10.15; Namai (3D, JAV) – 14.30; Drakono lizdas (3D, JAV) – 16.50; Drakono lizdas (JAV) – 12.20
8, 11, 12 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 10.50, 18 val.; 9, 10 d. – 10.50
9, 10 d. – Mūsų dėl Sevastopolio (Rusija, Ukraina) – 18 val.

„Skalvijos“ kino centras

8 d. – Mūsų gyvenimas (JAV) – 17 val.; 9 d. – 19 val.; 10 d. – 20.50; 11 d. – 15 val. (scansas senioroms); 12 d. – 21.15; 13 d. – 17 val.
8 d. – Tūkstantį kartų labanakt (JAV, Norvegija, Airija, Švedija) – 18.50
8 d. – Gazelės (Prancūzija) – 21 val.; 9 d. – 17 val.; 11 d. – 20.20
9 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 20.50

11 d. – Balandis tupėjo ant šakos ir mąstė apie būtį (Švedija, Vokietija, Norvegija, Prancūzija) – 17 val.

12 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 17 val.; 14 d. – 21 val.

14 d. – 2015 m. „Oskarui“ nominuoti trumpametražiai vaidybiniai filmai – 18.40
10 d. – Kino klasikos vakaras. 2001 metų kosminė odiseja (JAV) – 17.30 (filmą pristatys J. Roženas)

12 d. – Lenkų kino klubas. Mano vardas Ki (Lenkija) – 19 val. (filmą pristatys I. Keidošiūtė)

13 d. – Aš tuo grįšu (Prancūzija) – 19 val.

10 d. – Pakeliui į prieplauką (scen. aut. ir rež. R. Sakalauskaitė) – 16.40; 13 d. – 21.10

14 d. – Sigutė (scenarijus aut. ir rež. L. Ryškus) – 17.50

Ciklas „Karsono kinas“

9 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 14.40

10 d. – Neįtikėtina jaunojo išradėjo kelionė (Prancūzija, Australija, Kanada) – 14.30

Ozo kino salė

8 d. – Ida (Lenkija) – 15 val.

8 d. – Gazelės (Prancūzija) – 16.20; 12 d. – 18.20; 13 d. – 18.35; 14 d. – 20 val.

9 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 15 val.

9 d. – Nauja draugė (Prancūzija) – 16.50;

13 d. – 20.15

12 d. – Kelias į žvaigždes (Kanada, Prancūzija, Vokietija) – 16.30; 14 d. – 15.20

13 d. – Atkirtis (JAV) – 16.50

KAUNAS

Forum Cinemas

8, 9 d. – Karštos gaudynės (JAV) – 12, 14.10,

16.20, 18.45, 21, 23.20; 10–14 d. – 12, 14.10,

16.20, 18.45, 21 val.

8–14 d. – Mūsų gyvenimas (JAV) – 19 val.

Vienna kairiaja (Rusija) – 21–10

13 d. – Naktis be karūnos (D. Britanija) – 18 val.

14 d. – Pašėlės Maksas. Itūžio kelias (Australija, JAV) – 20 val.

8–14 d. – Keršytojai. Altronio amžius (3D, JAV) – 11.20, 14.50, 18.10, 21.30

Adelainos amžius (JAV) – 13, 15.40, 18.30, 21.10; Didysis skrydis (Prancūzija, Belgija) – 10.10, 14.40; 8–13 d. – Didysis skrydis (3D, Prancūzija, Belgija) – 12.40, 17.10; 14 d. –

12.40

8–14 d. – Greiti ir išiutę 7 (JAV) – 18, 21 val.

8, 11–14 d. – Namai (3D, JAV) – 14.50; 9, 10 d. – 10.20, 14.50; 8–14 d. – Namai (JAV) –

12.20; 8–12 d. – Išmesta iš draugų (Rusija, JAV, Lenkija, Vokietija) – 13.10, 19.30; 13,

14 d. – 13.10; 9, 10 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 10.